

RECONQUISTA

KULTÚRA NOVEJ EURÓPY

WWW.RECONQUISTA.SK

JÚL | KLASĚŇ | 2018

KALENDÁRIUM

Aldous Huxley (26.7.1894 - 22.11.1963)

Fakty neprestanú existovať len pre to, že ich ignorujeme.

Edmund Percival Hillary (20.7.1919 - 11.1.2008)

Mierte vysoko... V ľahkom víťazstve je málo statočnosti.

Hans-Ulrich Rudel (2.7.1916 – 18.12.1982)

Vojna v svojich služobníkoch prebúda primitívnu silu a tá sa nachádza iba v subjektivite, nikdy nie v objektivite.

Hermann Hesse (2.7.1877 - 9. 8.1962)

Usiluj sa uskutočňovať poznané pravdy – nie ako požiadavku na iných, ale ako požiadavku na seba.

Gaius Július Cézar (13.7.100 pred Kr. – 15.3.44 pred Kr.)

Nehovor vždy to, čo vieš, ale vždy sa snaž vedieť, čo hovoríš.

Henry David Thoreau (12.7.1817 - 6.5.1862)

Hovoriť pravdu, na to sú potrební dvaja - jeden, aby hovoril, druhý, aby počúval.

Ion Moța (5.7.1902 – 13.1.1937)

Rozumiem povinnosti svojho života. Miloval som Krista a aj som pre neho šťastne umrel!

John Tyndall (14.7.1834 – 19.7.2005)

Ja neverím, že prežitie belochov nájdeme na vrchole politickej úctyhodnosti, pretože som presvedčený, že dnešná úctyhodnosť znamená jedinu vec, znamená vašu pripravenosť stať sa lokajom establišmentu. Nechcem žiadnu úctu, ak to znamená pripravenosť poslať moju vlastnú rasu do pekla s úctou, ak to je to, čo to je.

Karel Havlíček Borovský (31.10.1821 - 29.7.1856)

Milovať vlast' je dávať pre ňu všetko. Česť, peniaze i život. Nie o nej tárať.

Louis-Ferdinand Céline (27.5.1894 – 1.7.1961)

Nič na tomto podlome svete nie je zadarmo. Za všetko sa pyká, za dobré i za zlé sa platí skôr, či neskôr. Dobré je nevyhnutne omnoho drahšie.

Maurice Bardèche (1.10.1907 – 30.7.1998)

Pokiaľ ide o priemernosť, stúpa ako zákerný jed v tých ľuďoch, ktorí získali vzdelanie, ale nie ciele a ideály. Je to duchovné malomocstvo našej doby. Nikto v nič neverí, všetci sa boja byť podvedení. Demokracia nie je pre nikoho výzvou. Tá nič nedáva, len prázdny hlas, slobodu bez obsahu, bez tváre, ktorú môžeme premrhať v perversnom potešení. Všetci sú pripútaný k vlastnému sebecku. Všetci sú znechutený keď vidia svoj vlastný obraz, a prchavé šťastie svojich susedov. Nenávidia tieto zrkadlá svojej mizérie.

Nikola Tesla (10.7.1856 - 7.1.1943)

Všetko čo bolo v minulosti skvelé, bolo zosmiešňované, odsúdené a potlačené – a to len preto, aby sa to vrátilo ešte silnejšie, aby to vyšlo z boja víťazne.

Othmar Spann (1.10.1878 – 8.7.1950)

Všetko v dejinách je krehké, celosť ako taká i jednotlivci ako členovia... Preto kráčajú dejiny od jednej pohrome k druhej - ale nehynú. Znovu povstávajú.

Otto Von Bismarck (1.4.1815 - 30.7.1898)

Opatrnosť možno nazvať strachom, odvahu ľahkomyselnosťou.

ÚVODNÍK

RECONQUISTA #5

Ubehlo ďalší mesiac. Okrem iného napríklad aj odo dňa, kedy policajné komandá prepadli v skorých ranných hodinách viacero slovenských aktivistov. Je veľmi zaujímavé, že po vyše mesiaci sa vyšetrovanie absolútne nikam neposunulo. Nie je z tohto dôvodu zarážajúce, ako rýchlo nás chceli dať do väzby a ako rýchlo nás chceli prinútiť sa priznať? Neboli sme vypočutí a neboli vypočutí ani žiadny svedkovia. Orgány činné v trestnom konaní nevykonali žiadne úkony. To jasne naznačuje, že nás vlastne nemajú za čo odsúdiť. Snažia sa nám iba zneprijemniť život procesom, ktorý pri úrovni našej justície bude trvať niekoľko rokov. Nenechali sme sa samozrejme zastrašiť, ani znechutiť a pokračujeme ďalej. Dôkazom je aj ďalšie číslo Reconquisty, ktoré práve čítate.

Za súčasný stav justície môže napríklad aj jeden z kandidátov na prezidenta SR, Štefan Harabin. Momentálne sudca najvyššieho súdu SR, bývalý minister spravodlivosti, toho času „bojovník proti režimu“, „bojovník za spravodlivosť“ a „národný“ kandidát. Áno, tých úvodzoviek je naozaj veľa, skoro toľko ako káuz, ktoré má tento človek za sebou. Nevie si spomenúť koľkokrát Harabin odsúdil politikov za miliardové

rozkrádačky národného majetku, alebo koľkokrát sa zastal prenasledovaných národovcov. Ak ma však pamäť neklame, odpoveďou bude nula. Netreba sa nechať opiť populistickými rožkami, ktoré šíri pomocou svojej propagandy. V nej mu výdatne napomáhajú marxisti z alternatívnych médií, či pohrobkovia prvého zločineckého režimu, ktorého krstným otcom bol ochranca mafie - Mečiar. Čo robil Harabin vtedy? Poukazoval na zločiny a riešil kauzy vlády? Kandidoval za prezidenta, lebo chcel vytrhnúť Slovensko z rúk organizovaného zločinu? Nie, on bol tomuto režimu nápomocný. Na toto si treba v pravú chvíľu spomenúť!

Okrem Harabina ohlásilo kandidatúru na prezidenta viacero exotov. Od ultraliberála, komedianta, gerontofila, marxistu, až po jediného národného kandidáta. Tých národných kandidátov je dokonca hneď niekoľko. Popri národnom Harabinovi sa takto tituluje i jediný národný kandidát Kotleba a ďalší „jediný“ národný kandidát Švec. V mojich očiach je toto jasný signál, že skutočne národným kandidátom nie je nikto. Prečo? Pretože vieme, že ak sa hlasy rozdelia národná scéna nemá šancu. Aj tu možno vidieť, že národnú scénu vždy rozdelí ego jednotlivcov bažiacich po moci a politika ako taká. Skutočného národného kandidáta by si vybral národ a nie politická strana.

Prezidentská kampaň tak bude iba trápny politickým kabaretom, panoptikom egocentrikov, či smiešnou napodobeninou skutočnej vôle ľudu. Už dnes je nad slnko jasnejšie, že náš prvý prezident Jozef Tiso, pre mňa naďalej ostane jediným slovenským prezidentom.

Jakub Hromoslav Škrabák
jakub.skrabak@reconquista.sk

MACEDÓNSKO - NEISTÁ BUDÚCNOSŤ

V polovici júna sa v dedinke Psarades na gréckej strane Prespanského jazera stretli macedónsky premiér Zoran Zajev a grécky Alexis Tsipras. Dôvod ich vzájomného stretnutia bolo podpísanie dohody o zmene oficiálneho názvu Macedónska doteraz na medzinárodných pôdach označovaného ako FYROM – Bývala juhoslovanská republika Macedónsko. Po novom sa má volať Republika Severné Macedónsko. Tento kompromisný názov má odlišovať susednú krajinu od severogréckej oblasti Macedónia. Práve vďaka totožnosti názvov týchto politicko-geografických jednotiek celý spor začal. Pre Macedóncov to zďaleka nebude prvý kompromis vo vzťahu k Grécku. Už na začiatku existencie štátu na nátlak Grécka dobrovoľne zmenili svoju štátnu vlajku. Zo šestnásť cípej slnečnej hviezdy Filipa II. Macedónskeho na súčasnú osem cípu.

Pre mnohých nezainteresovaných úsmevný problém, pre Macedóncov aj Grékov spor trvajúci štvrtstoročie. Oficiálne by teda vzájomný spor dvoch susedov mal byť ukončený. Realita ale bude pravdepodobne iná. Proti dohode protestujú mnohí Macedónci aj Gréci, ktorý ju považujú za zradu národných záujmov. Macedónsko však nemá problematický vzťah iba s Gréckom. Spory s touto malou balkánskou republikou majú aj Srbsko, Bulharsko a predovšetkým Albánsko. Ale pekne po poriadku.

Macedónska otázka sa datuje už od prelomu 19. a 20. storočia. Vtedy bolo toto územie súčasťou upadajúcej Osmanskej ríše. Na

Balkáne viedla osmanská vláda politiku protežovania miestnych moslimov na úkor kresťanskej väčšiny a tak práve v oblasti dnešného Macedónska vládli v zastúpení Turkov albánsky moslimovia. Albánci vládli terorom nad domorodými Slovanmi. Oblasť bola a stále je zaujímavou pre koloniálne veľmoci. Priťahuje záujem Veľkej Británie, Francúzska a tiež tradičného ochrancu južných Slovanov - Rusko. Zmienené krajiny v oblasti uskutočňovali svoju mocenskú politiku bez ohľadu na domáce obyvateľstvo. Záverom 19. storočia vzniká teória tzv. makedonizmu, ktorá tvrdí, že miestne slovanské obyvateľstvo nie sú Srbi či Bulhari, ale Macedónci. V roku

1893 macedónsky intelektuáli a revolucionári zakladajú Vnútromacedónsku revolučnú organizáciu VMRO (Внатрешно Македонска Революционерна Организација). Jej cieľom je oslobodiť tvoriaci sa macedónsky národ spod tureckej nadvlády. Praktickým výsledkom organizačnej a politicko - revolučnej činnosti je relatívne veľké protiturecké povstanie Macedóncov, tzv. Ilindenské z augusta 1903. Nedosiahne však vytúženú slobodu. Začiatkom dvadsiateho storočia sa však postupne predierajú k životu mladé štátne útvary Srbov a Bulharov a práve tí počas Prvej balkánskej vojny v roku 1912 vyrvú z moci Turkov oblasť Macedónska. Karta sa obracia a terorizovaní sú moslimovia a to prevažne Albánci. Po skončení prvej svetovej vojny sa stáva väčšina Macedónska súčasťou Kráľovstva Srbov, Chorvátov a Slovincov, neskôr premenovaného na Juhoslávia. V medzivojnovom období sa v susednom Albánsku a na Kosove utvára teória tzv. Veľkého Albánska, teda spojenie všetkých území obývaných Albáncami s vlastným Albánskom. Túto ideu následne podporuje najskôr Mussoliniho Taliansko a neskôr III. ríša počas druhej svetovej vojny. V Kosove a Macedónsku sa začína obdobie brutálneho teroru proti Slovanom, ktorý ustane až po skončení vojny.

Faktom je, že existenciu Macedónska ako reálneho štátneho útvaru, majú problém akceptovať viaceré štáty. Bulharsko sa do dnešných dní úplne nevzdalo idey, že Macedónci sú len akási regionálna nárečová skupina Bulharov. Operujú tiež historickými argumentmi. Faktom je, že počas stredoveku bolo Macedónsko súčasťou Bulharského cárstva a ochridské arcibiskupstvo bolo dlho jeho centrom. Roku 1878 pár mesiacov existovalo tzv. Veľké Bulharsko, ktorého súčasťou bola značná časť Macedónska. Berlínsky kongres toho istého roku ale tento politický projekt cárskeho Ruska ukončil. Z Bulharska sa stalo kniežatstvo formálne

poddané Osmanskej ríše a oblasť Macedónska bola znovu plne pod tureckou kontrolou. Bulhari dodnes cítia silnú historickú, kultúrnu a politickú väzbu s Macedóncami a nie sú plne stotožnení s ich nezávislosťou. Sporadicky prebieha zápas o tento kus Balkánu aj medzi Bulharmi a Grékmi. Bulhari operujú s ideou Veľkého Bulharska a Gréci s Megali Idea (Veľká idea - spojenie všetkých gréckych oblastí v jeden štát). Tento boj však prebieha často len prostredníctvom intelektuálnych debát, propagandy a politických hier.

Skutočný problém Macedónska je tzv. albánska otázka. Na prelome 13. a 14. storočia prebehla rozsiahla migrácia Albáncov, ktorá sa významne dotkla aj západnej časti dnešného Macedónska. Napriek niekoľkým kolonizačným vlnám albánskeho etnika tvorili ešte na úplnom konci 19. storočia Albánci len niečo málo cez 5% obyvateľstva. Toto sa radikálne zmenilo v období po druhej svetovej vojne, keď sa počet Albáncov strojnásobil. Spôsobil to totožný proces ako v Kosove. Albánska natalita bola ešte v 90. rokoch najväčšia v Európe. Povoynové Macedónsko v rámci Juhoslávie na jednej strane rozdrvil členov albánskej nacionalistickej skupiny Balli Kombetar (Národná fronta), no na druhej strane všemožne podporovalo zriaďovanie albánskych škôl a albánskej tlače. V revolučnom roku 1968 sa prebúdzajú Albánci. V Tetove žiadajú pripojenie albánskych oblastí Macedónska ku Kosovu. Už tu možno badať budúci problematický vývoj albánsko - macedónskych vzťahov. K vyostreniu situácie prichádza v roku 1981. V tento rok prebehli veľké a treba podotknúť násilné protesty Albáncov v Kosove, ktoré sa preniesli aj do Macedónska. Pouličné násilie prepuklo v Tetove, Gostivare, Debaru, Kičeve, Struze, Ochride, Kumanove a v Skopje. Viac ako tristo Albáncov zatkli. O tri roky varuje macedónske ministerstvo vnútra pred albánskym „vnútorným nepriateľom“. V tej dobe vo švajčiarskom exile zakladajú

albánski nacionalisti ilegálnu ozbrojenú skupinu Ushtria Çlirimtare e Kosovës (Kosovskú oslobodzovaciu armádu – UČK). Tá sa neskôr „preslávila“ ozbrojeným bojom (či skôr terorom) nielen v Kosove a Metochiji, ale aj v susednom Macedónsku.

Začiatkom deväťdesiatych rokov sa začal krvavý rozpad Juhoslávie. Ešte tesne pred občianskou vojnou prejavilo 60% Macedóncov ochotu zostať členmi určitej zreformovanej Juhoslávie na spôsob voľnejšej konfederácie. To už ale na politickú scénu prichádza VMRO-DPMNE - Vnútromacedónska revolučná organizácia - Demokratická strana macedónskej národnej jednoty (Внатрешно Македонска Револуционерна Организација - Демократска Партија за Македонско Национално Единство). Tá sa vyhlasuje za ideovú nástupkyňu pôvodnej VMRO zo začiatku 20. storočia. Táto neskôr najsilnejšia opozičná strana je od počiatku pre úplnú nezávislosť krajiny. Podporujú ju aj exiloví Macedónci zo Západu, ktorí prichádzajú s novou štátnotvornou teóriou. Jej podstatou je myšlienka, že moderný Macedónci sú priamymi potomkami Filipa II. Macedónskeho a Alexandra Veľkého. Tiež sa odvolávajú na ríšu cára Samuela s centrom v Ochride z prelomu 10. a 11. storočia. V kontexte budovania novej štátnosti sa dá aj takýto pomerne kuriózný pokus chápať, aj keď je pritiaľnutý za vlasy. Je prirodzené, že takáto účelová manipulácia s dejinami vyvolala rozhorčenie v Grécku a príliš nenadchla ani Bulharsko. Moderné Macedónsko sa preto medzi susedmi ocitá v izolácii, bez akéhokoľvek spojenca. Nezávislosť krajina vyhlásila 21. Novembra 1991. Podstatnú rolu zohrala od počiatku politická reprezentácia albánskej menšiny. Najvýznamnejšou bola od začiatku Strana demokratickej prosperity Albáncov v Macedónsku - PDP. Tá síce oficiálne deklarovala podporu územnej integrity mladého štátu, no v reálnom živote podporovala albánsky nacionalizmus.

Operovala v pozadí nezákonného referenda o albánskej autonómii na západe Macedónska z roku 1992. Asi nikto neočakával nič iné, než že sa väčšina vysloví za autonómiu. Tú albánski lídri vyhlásili v podobe republiky Ilyrida v apríli 1992. Prirodzene úrady rázne zakročili a republike bol koniec. Sny a provokácie Albáncov však nekončia. Nový veľký spor sa rozhorel po tom, čo Albánci aj napriek zákazu otvorili univerzitu v meste Tetovo. Vo februári 1995 bola univerzita zbúraná a jej nelegálne vedenie na čele s Fadilom Sulejmanim zatknuté. Následné pouličné násilie si vyžiadalo smrť jedného Albánca. V roku 1997 aktivity albánskeho nacionalizmu gradujú v podobe provokačného vyvesovania albánskych vlajok na mestských úradoch v Gostivare a Tetove. Dialo sa tak po tom, čo tieto mestá ovládli v komunálnych voľbách albánske strany. Polícia sa následne v júli stretla údajne až s desaťtisícovým albánskym davom, z ktorého sa na príslušníkov polície strieľalo. Výsledkom stretu boli traja mŕtvy a do dvesto zranených, vrátane deviatich policajtov.

VMRO-DPMNE v 1998 zložilo vládu, do ktorej pribralo aj albánsku DPA. To dočasne upokojilo etnické napätie medzi Macedóncami a Albáncami. V tom čase však do krajiny utieklo dvestotridaťpäť tisíc Albáncov z Kosova, ktorí sa pridali k stopäťdesiatim tisícom súkmeňovcov v rámci utečeneckej, či skôr migračnej vlny z roku 1981. Dočasné upokojenie medzi majoritou a minoritou ale nemalo dlhé trvanie. V decembri 1999 zakladajú Ali Ahmeti a Farli Veliu macedónsku odnož UČK. Jej aktivity však začali oveľa skôr. V apríli toho roku objavili macedónske bezpečnostné zložky skutočne veľký sklad zbraní v krajine. Písal sa 22. Január 2001, keď UČK zaútočila na policajnú stanicu v obci Tearce neďaleko Tetova. O pár dní na to sa strieľalo v Tanuševci a vrcholným kúskom bolo ostreľovanie pravidelného osobného vlaku na trati Skopje-Kičevo.

Konflikt, ktorý bol spočiatku v znamení prestreliek, sa koncom februára zintenzívnal a prezident Boris Trajkovski obvinil KFOR, že nestráži hranice okupovaného Kosova a tým umožňuje prechod ozbrojených albánskych skupín do Macedónska. Hovorca UČK Ali Ahmeti v apríli vyhlásil, že Macedónsko by malo byť štátom dvoch národov a nie len toho macedónskeho. V polovici marca špeciálny vyslanec USA James Pardew, ako aj generálny tajomník NATO George Robertson, odsúdili konanie albánskych ozbrojencov a vyhlásili, že nebudú tolerovať prejavy terorizmu. Toľko jazyk diplomacie. V realite však zástupcovia Západu nespravili nič pre nastolenie pokoja zbraní. Aj politické strany Albáncov v Macedónsku oficiálne odsúdili násilie, no v skutočnosti boj podporovali. Dokonca poslanec za vládu albánsku DPA Hisni Shaqiri sa pridal k UČK. Nemá zmysel popisovať detailne bojové operácie, stačí uviesť, že v apríli už prebiehali boje vysokej intenzity v okolí Tetova aj Kumanova. Vládna armáda nedokázala efektívne bojovať

s gerilami. Nemecko veľkodušne poslalo zopár obrnených transportérov pre potreby zastaranej macedónskej armády. Skutočnú pomoc vo forme tankov a transportérov Macedóncom zaslali Bulhari a Ukrajina poskytla bojové lietadlá aj s posádkami. Počas bojov prebehla kríza vo vládnej VMRO-DPMNE. Prezident Trajkovski bol za rozhovory s UČK no premiér Georgijevski a minister vnútra Boškovski uprednostňovali vojenské riešenie. Prejavila sa aj skutočná tvár francúzskej a americkej diplomacie, keď vyjednali bezpečný odsun tristo albánskych ozbrojencov z obce Aračinovo. Evakuovala ich americká armáda a to bez odzbrojenia. Macedónsky vojaci sa mohli len neveriacky prizerať. Toto divadlo už ale nezvládli bežní Macedónci a počas demonštrácie v Skopje doslova zdemolovali parlament.

Boje ukončili až mierové rokovania, ktoré vyústili do tzv. Ochridskej rámcovej dohody. V nej sa predstavitelia Macedóncom a miestnych Albáncov dohodli na ústupkoch v oblasti používania albánskeho jazyka, väčšieho

zastúpenia Albáncov v úradoch a ozbrojených zločkách. Štát sa v ústave už nedefinoval ako národný, ale prijal občiansky princíp. Toto všetko svojim vplyvom zastrešovali Javier Solana za EÚ a lord Robertson za NATO. Napriek skončeniu bojov aj v ďalších rokoch sporadicky dochádzalo k etnickým konfliktom. Často aj väčšej intenzity. V roku 2011 to boli pouličné boje albánskych a macedónskych nacionalistov v Skopje. V 2012 chladnokrvne zavraždili päť macedónskych rybárov počas pravoslávnej Veľkej noci. Podozrenie padlo na albánskych extrémistov a vyvolalo to novú vlnu nepokojov. Krajina si však skutočnú zaťažkávajúcu skúšku mala vyskúšať až o necelé tri roky.

Na začiatku roku 2015 prebehol pokus o ďalšiu farebnú revolúciu práve v Macedónsku. Prozápadná opozícia vedená socialistom Zoranom Zajevom sa snažila využiť kauzu údajného odpočúvania opozície na odvolanie vlády premiéra Nikolu Grujevského. Pripojil sa aj bývalý prezident Branko Crvenkovski, ktorý burcoval mládež, aby vyšla do ulíc zvrhnúť vládu. Všetko to organizačne a morálne zastrešil veľvyslanec USA Jess Bailly. Už takmer dvadsať rokov Washington používa schematicky rovnaký scenár riadených revolúcií, aký realizoval aj v Macedónsku. Nevyšlo to ale podľa najoptimistickejších predstáv a tak sa použil ďalší osvedčený scenár. Šokujúce násilie, ktoré má spustiť lavínu rozpadu. V sobotu 9. mája sa v meste Kumanovo udial bezprecedentný útok na macedónske bezpečnostné sily. Mesto, ktoré z väčšej časti obýva prevažne albánska menšina, sa dostalo pod útok dobre organizovanej a vyzbrojenej skupiny zhruba štyridsiatich až päťdesiatich albánskych ozbrojencov. Následná dvojdná policajná operácia si vyžiadala osem obetí na strane macedónskej polície a zlikvidovaných bolo štrnásť teroristov. Zranených bolo tridsaťsedem policajtov.

V tomto istom roku začala dobre naplánovaná

operácia, ktorej médiá dali eufemistický názov utečenecká kríza. Keďže susedné Grécko vedené nekomunistom Alexisom Tsiprasom rezignovalo na ochranu svojej hranice, obrovská vlna nelegálnych migrantov sa dovalila až k macedónskej hranici. Napriek absolútne nedostačujúcim personálnym a materiálnym kapacitám krajina odhodlane bránila hranicu pred náporom migrantov. Vyslúžili si za to zdruvujúcu kritiku médií a mimovládnych organizácií. Aj keď mnohí nelegálni migranti nakoniec hranicu prekročili, Skopje si zaslúži rešpekt za to, že nerezignovalo na ochranu Európy pred touto riadenou inváziou.

Ďalšie napäté okamihy priniesol apríl 2017, kedy stúpenci vlády napadli parlament v Skopje a zaútočili na socialistu Zajeve. Dôvodom bolo zvolenie albánskeho politika Talata Xhaveriho na post predsedu parlamentu. Stalo sa tak za podpory práve socialistov vedených Zoranom Zajevom. Ten mimochodom skončil s rozbitou hlavou a pošramoteným egom.

Za niečo viac než štvrtstoročie od vyhlásenia nezávislosti, zažili Macedónčania nejednu dramatickú chvíľu. Malý slovanský národ, ktorý akosi nikto nechce rešpektovať. Krajina v strede Balkánu, bez veľkého nerastného bohatstva, ale s pomerne strategickou

polohou, priťahuje protivníkov s vlastnými cieľmi a záujmami. Bude zaujímavé sledovať, ako dopadne súčasný pokus o vyriešenie sporu o názov republiky so susedným Gréckom. Je isté, že národne orientovaným Macedóncom sa nepozdáva predstava zmeny názvu štátu na prianie svojho južného suseda, výmenou za podporu vstupu do EÚ. Tej EÚ, ktorá ich nikdy reálne nepodporila. Podporu vlasteneckým Macedóncom odmietajúcim handrkovanie o svojej štátnosti, už vyjadril maďarský premiér Orbán a sympatie im v minulosti za ochranu hraníc vyjadril aj Sebastian Kurtz, dnešný rakúsky premiér. Nezaslúžili by si Macedónci pomocnú ruku od viacerých?

Peter Legény

peter.legeny@reconquista.sk

ZDROJE:

ROSULEK, Přemysl, Albánci a Makedonská republika (1991-2014). Praha: LIBRI, 2015

ROSULEK, Přemysl, Makedonie. Praha: LIBRI, 2008

RYCHLÍK, Jan, KOUBA, Miroslav, Dějiny Makedonie. Praha: NLN, 2003

<http://www.historickarevue.com/clanok/slobodu-alebo-smrt>

<http://meapatria.sk/zaujalo-nas/teror-v-macedonskom-kumanove/>

http://www.zvedavec.org/send_print.php?clanek_id=5191&status=print

PRAVDA, LÁSKA, LOŽ A MANIPULÁCIA

Rozhovor s Ľubom Hudom, časť 1.

Všetci určite poznáte sprofanovaný slogan Pomáhať a chrániť. Ironici ho radi dopĺňajú slovami - Zlodejov a mafiánov. Možno nejde o univerzálnu charakteristiku všetkých negatívnych javov v spoločnosti, no na mnohé sadne ako uliata. Proklamované je zvyčajne ďaleko od pravdy. Ak po pravde predsalen pátrate, počítajte s možnosťou straty bezpečnosti, zamestnania a spoločenského statusu. Odvážnych nie je veľa, ale nájdú sa aj takí. Jedným z najpovolanejších je infovojak s dlhoročnou praxou v oblasti médií, trpezlivý diskutér a autor úspešných publikácií, Ľubo Hudík.

Investigatívni novinári vyčítali z komentárov na sociálnych sieťach, že ste už v mladistvom veku boli guru medzi neonacistami a rozdávali pokyny nebezpečným výtržníkom. Ako váš život v študentskom období skutočne vyzeral?

Kampaň presstitútov tradične spočíva v cielenej a účelovej dehonestácii človeka s odlišným názorom. Najúčinnějšíu nálepkou dneška na diskreditáciu nepohodlnej osoby v mediálno-spoločenskej sfére je hysterické pokrikovanie: "Aha neonacista, fašista, rasista." To už je svojrázny folklór liberálnych fašistov a pseudodemokratov havloidného typu. Podal som aj trestné oznámenie na arcidavača a klamára Jána Levoslava Benčíka v súvislosti s jeho rozprávočkami o mojom „nacizme“ už na základnej a neskôr i na vysokej škole (medzitým stredná škola akosi

vypadla) na základe pochybných svedectiev o tričkách a obuvi. Vyšetrovateľ a neskôr okresná sudkyňa dospeli k záveru, že ohovárač Benčík je neviniatko a ja nemám dôvod podávať trestné oznámenie. V mladosti, čo mi vydržalo až doteraz, som mal sklony k rebélii, nonkonformizmu a odmietaniu pokrytectva. Týkalo sa to včera bolševikov a týka sa to aj dnes liberálov. Začalo to hudbou a rockovým prostredím, takže som sa pohyboval medzi alternatívnou mládežou – rockeri, metalisti, punkáči, oi. Netajil som sa otvorene razantnými názormi, či už na komunistický kabaret, alebo neskôr na cigánsku otázku, vplyv sionistickej lobby, alebo prekrúcanie histórie, potrebu národného sebaurčenia a vlastného štátu, čo boli vo svojom čase tabuizované témy a tu už vznikali mýty a povesti o mojom nacionalizme, neonacizme a rasizme. Mám

rád, keď sa problémy a veci pomenujú pravými menami a netaktizuje sa s diplomatickým slovníkom a odvádzaním pozornosti v mene falošného humanizmu. V mladosti som to dával razantne najavo – výzorom i prejavom, v súkromí som počul súhlasné stanoviská a zároveň som mal aj neprijemné stretnutia, okrem iného s príslušníkmi vtedajšej Verejnej bezpečnosti a v posthavlovskom období s kolegami novinármi, ktorí za chrbtom kydali a ohovárali, pretože zasa len verne slúžili ideám nového už degenerujúceho systému.

Mladí ľudia si pred pádom totality bežne vyberali také špecifické vysokoškolské študijné zameranie ako vy? Čo vás k tomu viedlo?

V siedmej triede základnej školy som už bol rozhodnutý, čo chcem v živote robiť a teda budem novinárom, ktorý sa venuje zahraničnopolitickým udalostiam. Do úvahy prichádzalo jedine štúdium žurnalistiky, na ktoré ma najprv prijali a potom oznámili, že ma pre nedostatok miesta neprijímajú (v čase komunistického režimu išlo o mimoriadne protekčný odbor), čo bolo veľmi svojrázne, ale našťastie sa prvýkrát otváral v tom čase odbor filozofia – politická ekonómia na FF UK. Vzhľadom na široký spoločenský záber štúdia od základných otázok bytia a nebytia, po ekonomické princípy fungovania systému, som si povedal, že to je ešte lepšie ako žurnalistika a neľutoval som.

Petr Hampl sa v svojej knihe Prolomení hradeb okrem iného zaoberá faktom, že novinári, ktorí v súčasnom byrokratickom aparáte tzv. novej aristokracie zastávajú veľmi dôležitú úlohu, sú už počas štúdia vystavení systematickej indoktrinácii, ktorá ich inštruuje ako manipulovať s informáciami v súlade so záujmami zamestnávateľa, alebo ideologických mantinelov. Stretli ste sa s tým osobne?

Študoval som za vlády bolševika, ale v Univerzitnej knižnici som sa dostal k literatúre, ku ktorej sa bežný smrteľník

nedostal, pretože bolo potrebné povolenie katedry a postupne som sa dostal k zaujímavým informáciám a diktatúra proletariátu ma nenadchýnala. Indoktrinácia bola v minulom režime od škôlky a obrázkov V.I. Lenina až po pracoviská a povinné sprievody, či transparenty a správy v médiách. Jedno si ľudia mysleli a iné rozprávali a zopár fanatikov, či už z presvedčenia alebo z vypočítavosti obhajovalo zvrátený režim. No zamatovo – nežná fraška priniesla po čase to isté, rovnako indoktrináciu a manipuláciu, poslušnosť a propagandu, len sa zmenili farby – červená na modrú a pojmy – namiesto proletárskeho internacionalizmu kozmopolitizmus, svetoobčianstvo, multi-kulti a vrchol dejín v podobe liberálnej demokracie a otvorenej spoločnosti. Dnes títo demagógovia a presstitútky podnikajú ideologické nájazdy na základné a stredné školy, aby duchovne znásilňovali mysle detí a študentov, pričom akademickú pôdu okupujú starostlivým výberom poslušných akoževzdelancov.

V tlačенých médiách ste začínali svoju kariéru novinára. Vývoj v mediálnej oblasti krátko po prevrate bol naozaj taký ťažkopádny, ako sa traduje? Pôsobila snaha o dištancovanie sa od ideologického nánosu z minulosti len platonicky, alebo začínala naozaj pôsobiť silná loby pravdy a lásky?

Na začiatku deväťdesiatych rokov bola mediálna rozmanitosť a zároveň aj výrazná konfrontácia myšlienok, názorov a postojov. Postupne, najmä s nástupom *dzurindizmu* v roku 1998, mediálna mafia lokajov liberálneho diktátu ovládla kompletne hlavný mediálny prúd tzv. *mainstream* a už kádrovali ako bolševik, aké názory môžu zaznieť, až do dnešného štádia tyranie politickej korektnosti. Pravda a láska sa zmenila na lož a manipuláciu v duchu zamatovo – nežnej tyranie.

Na vlastnej koži ste zažili komunizmus, neskôr Zamatovú revolúciu, kupónovú privatizáciu, alebo mali možnosť aktuálne kome-

tovat' bombardovanie Juhoslávie, inváziu do Iraku, či pád WTC. Ktoré obdobie počas vášho pôsobenia v tzv. médiách hlavného prúdu najviac prialo pravde a objektivite?

Ako som uviedol v predchádzajúcej odpovedi bolo to na začiatku deväťdesiatych rokov dvadsiateho storočia, keď sa ešte havloidi, vtedy prvej a dnes už aj druhej generácie (Denník N, SME, alebo RTVS) neodvážili nastoliť do očí bijúci diktát jedného povoleného názoru. V rámci Slovenskej televízie sa striedali obdobia, záviselo to od charakteru šéfredaktorov a editorov vydania, keď som mal možnosť povedať aj viac, než umožňovala stále stupňujúca sa politická korektnosť, ako forma novodobej cenzúry a autocenzúry. Dokonca aj za šéfredaktora v denníku ĽUD v čase komunistického režimu som zažil väčšie pochopenie a spolupatričnosť k novinárskemu stavu, ako za tzv. demokratov po roku 1998 v STV, ktorí sa tvárili ako nositelia humanizmu, demokracie a „slušnosti“.

Spomínate si ešte na svoje začiatky vo verejnoprávnej televízii? Čo sa vtedy vo vašom živote zmenilo?

Začiatky v roku 1996 znamenali novú pracovnú skúsenosť, pretože predtým som pracoval v rozhlase a printových médiách. Hlavne po technickej stránke, obraz a zvuk, stručnosť vo vyjadrovaní, čo najviac povedať v stanovenom a obmedzenom čase. Počas bombardovania Juhoslávie v roku 1999, ktoré som kritizoval v rámci svojich možností, som zo strany nadriadených pocítil tlak ekonomického vydierania a šikanovania na pracovisku. Vtedy „slušní demokrati“ v duchu havlistického pokrytectva ovládli mediálny priestor tak, že nebolo kam uniknúť a alternatíva ešte neexistovala v takej forme, aby som uživil rodinu. Platili sme za to daň zo vzdorovania, teda celá moja rodina - manželka s dvoma deťmi na materskej dovolenke, pričom bohatí sponzori - filantropi neboli po ruke a ani kamaráti z mediálnej mafie, takže som zažil časy pravidelného mesačného dávania vecí do záložne,

aby sme prežili. Preto je mi smiešne, keď dnešné mediálne krysy musia opustiť RTVS a nariekajú nad hypotékami, autami a dovolenkami pri mori, hoci už majú miesta zaistené v iných kanáloch neoliberalnej propagandy.

Počas vašej anabázy v STV ste pôsobili hlavne ako zahraničnopolitický komentátor. Rozumejú podľa vás Slováci geopolitike?

Keď ľudia dostanú relevantné a objektívne informácie a majú záujem o dianie doma i vo svete, tak sa zorientujú v geopolitike aj bez kazateľov z Petit Pressu, ESET-u, či J&T.

Veľa sa diskutuje o nezávislosti verejnoprávných médií a efektívnosti využitia koncesionárskych poplatkov. Počas vášho pôsobenie v STV bolo cítiť reálne výsledky tejto spoločenskej objednávky?

To je večná diskusia, pretože určitá časť verejnosti vníma citlivo povinnú platbu za politické klamstvá, dezinformácie z medzinárodného diania a podsúvanie stanovísk a spôsobu uvažovania v duchu „vyvolených redaktorov a šéfredaktorov“. Hovorím o spravodajstve, pokiaľ ide o celú programovú skladbu, to záviselo od generálneho riaditeľa a jeho programovej pravej ruky a v tomto duchu bol najväčším hrobárom Richard Rybníček, hoci médiá v rukách presstitútov sa rozplývali nad jeho ekonomickými ukazovateľmi. No za akú cenu? Ďalším pozérom v tomto duchu, milovaným mediálnou mafiou, bol donedávna Václav Mika ako šéf pošliapanej verejnoprávnosti v štýle Lipšicovho stáda (aféra v spravodajstve pod vedením Lukáša Dika). Dnes kandidát na bratislavského primátora, pričom R. Rybníček je primátorom Trenčína – kariéra vyvolených za podpory naivných voličov.

V poslednom období v súvislosti s RTVS rezonuje ukončenie spolupráce s Oľgou Bakovou a niektorými externistami, ktoré napr. Martin Klus neváhal prirovnávať k normal-

izácii. Nepripomína vám to tak trochu práve váš príbeh?

Vlastne som to už vysvetlil. Absolútne nie, pretože títo ľudia sú materiálne zabezpečení a osobne si myslím, že sa len trasú o svoje teplé miestiečka dobre živene z peňazí koncesionárov a daní, pričom neposkytujú verejnoprávnu kvalitu, ale len oddanú službu systému, ktorý vo svojich hlavách považujú za dokonalý. Alebo z vypočítavosti, takže ako za boľševika. Preto ich označujem za neomarxistov hoci vystupujú ako neoliberali, čo v podstate dnes splýva do spoločnej formy i obsahu.

Otvorene ste priznali, že odchod z vtedajšej STV bol vynútený cenzurovaním vašich príspevkov. O aké príspevky konkrétne šlo?

Zažíval som to pravidelne od bombardovania Juhoslávie cez 911, vojnu v Afganistane a v Iraku, alebo zásahy v Líbyi, či europolitiku, akcie NATO alebo tárania z Bieleho domu o celosvetovom boji proti terorizmu. Niekedy pod veľkým tlakom, inokedy menším a v Rannom magazíne STV dokonca nastal pocit tvorivej a názorovej slobody, no vždy to zadržali kompetentní karieristi. Poslednou kvapkou, po ktorej už pohár trpezlivosti pretiekol a boj s veternými mlynmi dosiahol posledné štádium, boli udalosti v Sýrii, protiasadovská hystéria a prisluhovanie transatlantickej propagande. Navyše v kombinácii s odbornou neprofesionalitou šéfredaktorovho cenzora v úlohe editora vydania, ktorý len kopíroval CNN a BBC.

STV ste opustili po sedemnástich rokoch. Bolo ťažké voliť medzi ekonomickou stabilitou na jednej strane a slobodou a nezávislosťou novinára „na voľnej nohe“ na strane druhej?

Áno, aj nie. Na jednej strane po tých rokoch som už mal plné zuby stále sa opakujúcej situácie – trocha slobodný nádech a nást-

up nových cenzorov a nedostatok kyslíka na prácu v duchu vlastného presvedčenia. V tomto ohľade to bolo ľahké rozhodnutie, ale kladivo ekonomického otroctva a liberálnodemokratická gilotína finančného vydierania, pokiaľ sa chcete uplatniť v mediálnej sfére a vo svojej profesii, naháňali hrôzu, no opäť aj s duchovnou podporou mojej najbližšej rodiny som sa rozhodol ísť do toho.

Na poli alternatívnych médií ste sa etablovali veľmi rýchlo. Ich ekonomické zázemie je ale nepomerne slabšie, čo iné vám to teda prináša?

Samozrejme, že v alternatíve nie sú finančné

bonusy, exkluzívne služobné cesty, pravidelný pekný plat a výhodné podmienky na hypotéky, líziny, pôžičky a protekčné službičky rôzneho druhu, no závisí od človeka, čo sú pre neho priority. Prináša to v prvom rade sebaúctu, duševnú vyrovnanosť a duchovnú spokojnosť s vlastnou prácou, no za cenu ekonomickej neistoty, na hojdačke záujmu alebo nezájmu verejnosti, pretože tu nevstupujú do hry ani Putinove, ani Sorošove, ani Es-eľacké milióniky, či koncesionárske poplatky, štátny rozpočet alebo filantropi, či nadácie z „demokratickej“ cudziny, prípadne podporné finančné injekcie z neznámych zdrojov.

Jozef Benedikovič

jozef.benedikovic@reconquista.sk

OUTSOURCING VOJNY

Outsourcing vojny, teda vedenie vojnových, alebo bezpečnostných operácií prostredníctvom súkromných spoločností, je starý ako ľudstvo samo. Každý zrejme počul a čítal dobrodružné príbehy o Sirovi Johnovi Hawkwoodovi, ktorý začal svoju kariéru ako lukostrelec počas Storočnej vojny a nakoniec sa vypracoval na veliteľa a „majiteľa“ tzv. Bielej Armády, čo bola de facto prvá významná súkromná armáda vo vtedajšej Európe. Hawkwoodova Biela Armáda významne ovplyvnila dianie v Európe počas tzv. Veľkej Schizmy, kedy operovala predovšetkým na území dnešného Talianska, v konflikte známom ako Vojna miest (Florenzia vs. Pisa).

Sir John Hawkwood bol známy na vtedajšiu dobu nekonvenčnými spôsobmi vedenia vojny, ako aj tým že si často nechal zaplatiť viacerými zúčastnenými stranami, takže nakoniec k boju neprišlo, pretože protistrany boli ekonomicky a hospodársky vyčerpané. Prenesme sa o niekoľko storočí vpred, ale zostaňme v Európe rozvrátenej II. Svetovou vojnou. Do času keď sa troskami Európy zničenej teroristickým bombardovaním USAF a Royal Airforce prehánali hordy bolševických „osloboditeľov“ živených obilím a mäsom z kapitalistických USA. V tom čase sa včerajší víťazi a „bratia“ pomaly ale isto stávali nepriateľmi. V zajateckých táboroch po celej Európe, ale aj v USA a Veľkej Británii bola koncentrovaná armáda výborných vojenských a spravodajských profesionálov, ktorá sa zo

dňa na deň ocitla na absolútnom existenčnom dne. A to „víťazi“ dobre vedeli. Stačilo len prísť a ponúknuť aspoň základné existenčné istoty. Záujemcov z radov „porazených“ bolo viac ako dost. Niet sa čo čudovať. Podľašli aj najstatočnejší, ak sa pridali hrozby najvyšších trestov za tzv. „vojnové zločiny“ a následné perzekúcie rodiny a príbuzných. Asi potom nikoho neprekvapí, že slávna Legión Etrangére prijala do svojho pochodového repertoáru mnohé „staré marše“ len s novými francúzskymi slovami. Preto bola v bojoch v Indočíne a neskôr aj vo Vietname vo vysielackách špeciálnych protipartizánskych jednotiek tak často počuť nemčina, čo malo fatálny dopad na „hrdinské“ komunistické jednotky a ich bolševických poradcov. Ale opäť skok v čase, tentokrát len o pár

desaťročí, ale pozrieme sa do Juhoafrickej Republiky do roku 1989. Vtedy ešte vyzerala inak ako dnes. Bieli farmári sa ešte nemuseli až tak obávať o svoj život, aj keď bolo jasné, že koniec prosperity a afrického ekonomického zázraku (napriek sankciám proti režimu apartheidu) je neodvratný. V roku 1989 bola založená spoločnosť Executive Outcomes, ktorá sa svojimi akciami v Afrike, najmä v Angole a Sierra Leone, stala nehnúcou legendou. Bola to prvá moderne riadená a štruktúrovaná súkromná vojenská spoločnosť so zákazkami od vlády, ale samozrejme aj od súkromných banských a naftárskych spoločností. Neboli to ľudia hrajúci sa na vojačikov. Pri akciách proti komunistickým teroristom v Angole a Sierra Leone nechýbali tanky, obrnené transportéry, bojové a transportné vrtuľníky, paradoxne nakúpené prevažne v krajinách bývalého tzv. Východného bloku. Mig 23 táto spoločnosť nevlastnila náhodou. Tlak domácich, ale aj

zahraničných tzv. prodemokratických (čítaj ľavicových) organizácii vyústil v roku 1998 do prvej významnej regulácie súkromných vojenských a bezpečnostných spoločností, ktorá je známa ako „Regulation of Foreign Military Assistance Act“. Executive Outcomes oficiálne ukončili činnosť 31. decembra 1998. Nemalou mierou k tomu prispela aj tzv. aféra Sandline, kedy spoločnosť zabezpečovala pre britskú Sandline International znovuzískanie bane Pangua v Papui Novej Guinei. Firmy krachujú, rušia sa, premenúvajú, kupujú a predávajú. Ale ľudia, zameranie, ponuka a dopyt, pretrvávajú až do súčasnosti.

Vzhľadom na neúprosne ekonomické otázky každého vojnového konfliktu v minulosti, ale aj v súčasnosti, je v ňom úloha súkromného sektoru nezastupiteľná a nespochybniteľná. Pokúsím sa ju aspoň trochu priblížiť v sýrskom konflikte a nadviazať na vynikajúci článok o Sýrii v čísle 3 (Reconquista č. 3, pozn. red.). Tak ako vo všetkých krajinách,

ktoré sú v záujmových oblastiach globálnych a neoimperiálnych hráčov a kde pôsobí široká škála tzv. Private Military Companies – súkromných vojenských spoločností, nie je tomu inak ani v Sýrii. Alebo ak niekto chce, tak jednotné číslo v ruštine znie Частная Военная Компания – pre mladších čo už nevedia prečítať azbuku - Частная Военная Компания. Pre zjednodušenie budem radšej ďalej používať všeobecne známu anglickú skratku PMC. PMC's sú dnes oficiálnymi celosvetovými hráčmi v oblasti riešenia vojnových konfliktov. Už to nie sú ojedinelé skupiny bývalých vojakov, spolupracujúcich len v rámci jednotlivých akcií a na objednávku nadnárodných spoločností, alebo politikov ako tomu bolo v 60.-70. tých rokoch minulého storočia. Dnes sú to moderné a pružne štruktúrované spoločnosti sídliace na najprestížnejších adresách v moderných bizniscentrách, spĺňajúce náročné podmienky medzinárodných manažérskych systémov kvality a riadenia; disponujúce napríklad nielen vlastným systémom online vzdelávania svojich zamestnancov, ale aj vysokovýkonnými spravodajskými oddeleniami. Tradícia vysokej profesionality vychádzajúca ešte z čias legendárnych Executive Outcomes je zaväzujúca. Zamestnávanie najkvalitnejšieho personálu z radov bývalých príslušníkov silových a

spravodajských zložiek, kvalitne vycvičených zo štátnych rozpočtov a zároveň sklamaných z pomerov v službe pre „Systém“, ako aj zo svojho ohodnotenia, ktoré ani v najmenšej miere nereflektuje na náročnosť plnených úloh a vysokú úroveň dosiahnutých schopností; je najväčšou výhodou týchto spoločností. Oficiálne a osobné kontakty ich zamestnancov od najvyšších manažérskych postov až po radových zamestnancov vo vojnových zónach na svojich kolegov ešte stále v službách toho či onoho „Systému“, sú zárukou vysokej operačnej hodnoty PMC's.

V Sýrii pôsobia PMC's polooficiálne v rámci jednotlivých mocensko - imperiálnych zoskupení, spomenutých vyššie. Do popredia vystupujú predovšetkým najväčší hráči tohto moderného súkromného vojensko-bezpečnostného priemyslu. V rámci angažovanosti Ruska je to predovšetkým tzv. Skupina Wagner, tiež je možné sa stretnúť s pomenovaním Группа Вагнера, alebo The Wagner Group. A prečo Wagner? Pretože jej zakladateľ Dmitrij Valerijevič Utkin, inak pôvodom z Ukrajiny; je veľkým obdivovateľom tzv. III. Ríše a „Wagner“ bolo jeho krycie meno počas štátnej služby. Asi netreba spomínať, že Skupina Wagner sa angažuje aj v konflikte na Ukrajine, samozrejme na strane Ruska.

Na strane USA je to konzorcium Constellis,

združujúce spoločnosti Academi (ex – Blackwater), Triple Canopy, Olive Group, Centerra, Omniplex, TDI, AMK9, Edinburgh International, a Strategic Social. Vedúcu úlohu v tomto konzorciu majú samozrejme spoločnosti ako Academi, Triple Canopy a Olive Group, ktoré sú svetovými lídrami v oblasti PMC's. Najznámejšia z nich je asi Academi (ex – Blackwater), ktorej niekoľkí bývalí zamestnanci boli odsúdení na vysoké tresty za zastrelenie 14 a zranenie 17 údajne neozbrojených a neúčastnených civilistov v roku 2007. Údaje o zabitých a zranených sa rôznia, rovnako sa značne líši popis udalostí, ktoré predchádzali zmienenému incidentu, ako aj popis jeho priebehu.

Okrem spomenutých najväčších hráčov, tu samozrejme pôsobí celá škála menších firiem operujúcich v rámci daného mocenského bloku buď samostatne, alebo ako subdodávatelia. Prevažne s anglicky a rusky znejúcimi menami v manažmentoch a adresami sídiel spoločností od Londýna, cez Hongkong, až po Latinskú Ameriku.

Vzhľadom na súčasnú významnú pozíciu PMC's pri riešení konfliktov tzv. nízkej

intenzity a ich podiel na viacerých tzv. hybridných vojnách je možné predpokladať čoraz vyššiu mieru "privatizácie" nielen sýrskeho, ale aj budúcich "zástupných" konfliktov neoimperiálnych mocností, podobne ako tomu bolo v Iraku, Afganistane, alebo vo viacerých afrických krajinách. Pre úplnosť ešte treba spomenúť úzke prepojenie PMC's a tzv. PSC's – teda súkromných bezpečnostných spoločností. Niečo ako naše SBS, ale s iným miestom fungovania, zameraním, výbavou, ale aj personálom. PSC's sú práve spoločnosti pôsobiace prevažne po konflikte, alebo keď sa konflikt stane konfliktom tzv. nízkej intenzity, v rámci ktorej sa však naďalej odohrávajú útoky prostredníctvom improvizovaných výbušných systémov, únosy, atentáty, prepady priemyselných zariadení, útoky na majetok a personál zahraničných spoločností, alebo zastupiteľských úradov v krajinách ako je napr. Irak, Afganistan, alebo Somálsko, Sierra Leone, Mali atď. Úloha PSC's je preto nezastupiteľná a z hľadiska tzv. „medzinárodného“ práva sa tieto spoločnosti nepohybujú po tak tenkom ľade ako PMC's. Uvádzať vzájomné prepojenia PSC's a PMC's by asi bolo nosením dreva do lesa, rovnako ako pokúsiť sa rozlíšiť zameranie jednotlivých spoločností a zaškatuľkovať ich ako PMC's, alebo PSC's.

Možno sa niekomu nepáči, že som vynechal mená takých legiend ako boli Rolf Steiner, Mark Goossens, Jean Schramme, Siegfried Müller, Robert Denard, alebo "Mad Mike" Hoare. Ale už len ich stručné životopisy by vydali na samostatnú prílohu Reconquisty. Ak niekto chce polemizovať o morálke zamestnancov PMC's /PSC's tak má na to plné právo. Len dodám, že akademické debaty sú vždy na míle vzdialené od reality, nech sa jedná o hocikakú tému. Aj pápeža chráni Švajčiarska garda. A nie Vatikánska...

Karol Takáč

AKO Z MÁLA VYŤAŽIŤ VEĽA

Že sme mnohé zanedbali, si jednoducho treba priznať. Najviac však výchovu detí a mládeže. Totalitné režimy vždy vedeli, že ukradnúť spoločnosti deti a mládež je rozhodujúce. Postaviť starých proti mladým, ako protiklad starého zahŕňajúceho a mladého novátorského. Isteže, v niektorých ohľadoch je to i potrebné, v iných priam zničujúce. To, čoho sme dnes svedkami, je skôr osudový úpadok.

Kým komunisti svojich zväzákov zneužívali na otravovanie gazdov, ktorí odmietali vstúpiť do komunistami riadených družstiev a na iné napohľad nevinné akcie, dnešní súdruhovia idú ďalej. Pokým komunisti vyvrátili otcovskú brázdnu a svetonázor, tí dnešní - neoboľševici idú oveľa ďalej. Vyvracajú nielen národ, ale aj rod a všetko vekmi dané. Jedná sa o revolúciu nemajúcu v našich zemepisných šírkach obdobu.

Prečo sa to darí tak poľahky? Isteže, debilizácia spoločnosti dostáva zelenú na všetkých úrovniach, ale aj tak zatiaľ ešte väčšine nechýba kritické myslenie. To, ako ju napokon pretavia napr. vo voľbách, je druhá vec. Každopádne, bez nejakých prieskumov možno povedať, že väčšina spoločnosti súčasné smerovanie a systém nepodporuje, a keď, tak s výhradami.

Súčasná, tzv. parlamentná demokracia sa takmer nelíši od ľudovodemokratického

zriadenia – až na to, že sa ani nehrá na legitimitu a teda nenaháňa voličov k urnám na 99,98% ako komunisti. Poľahky si vystačia s legitimitou na úrovni 13% v eurovoľbách, aby vládli ľavou zadnou. Len pre porovnanie, na prijatie akéhokoľvek zákona cez referendum vyžadujú účasť 50% plus jeden hlas a aj to sa poslanci ohradzujú, že nemusia v prípade jeho kladného výsledku hlasovať ZA, pretože Ústava SR im umožňuje hlasovať podľa svojho vedomia a svedomia. Napokon, vraj tak určite hlasujú každú schôdzu – no to nechám na zváženie každého z vás.

O tom, že títo správcovia našej gubernie/pašalíku/protektorátu majú pramalý (rozumej žiadny) záujem o pozitívny vývoj štátu, je zbytočné diskutovať. Sú to lénne kniežatá spravujúce svoj dištrikt a uplatňujú si tomu primerane aj desiatky. Iné ich v podstate nezaujímajú. O nejakej doktríne pre smerovanie štátu, či vízie do budúcnosti, nemôže byť ani

reči. Všetko sa rieši tu a teraz, za pochodu, ako si to vyžadujú okolnosti. Nekritické preberanie chorej propagandy, kontraproduktívnych učebných osnov a pokrytecké vzpieranie sa povinným kvótam, či gender ideológii a LGBTI požiadavkám, to je realita dneška. Nemožno nevidieť, že na Slovensku sa niečo nahlas tvrdí a v Bruseli hlasuje veselo v rozpore s tým. Hrá sa len o čas, čaká sa pokým staršia konzervatívna generácia vymrie, stredná sa alibisticky vyhovori, že na nič nemá čas a mladá len poslušne nasleduje všakovakých treťosektorových analytikov platených z našich daní, ktorí očkujú do najmladšej generácie toxíny nefunkčného multikulturalizmu, protiprírodného LGTBI a iracionálneho genderu.

V spojení s historickým bezvedomím značnej časti populácie je potom možné relatívne rýchlo vymývať mozgy aj v iných oblastiach. Ľahko potom takito jedinci prijímajú hanlivé frázy na adresu vlastného národa, ktorý vraj nič nedokázal, nemá žiadnu históriu, nevedno kde, ako a kedy sa zjavil, a či vôbec aj jestvuje. Či to náhodou nie je len relikť akýchsi česko-poľsko-ruských miešancov kradnúcich zem Horných Uhier autochtónnym Maďarom, etnikum obyčajných nevzdelancov a pologramotných droťarov, bačov a nádenníkov, ktorých história by sa zmestila do jedinej SMS. Pod paľbou takejto mediálnej propagandy, podporovanej treťosektorovými kozmopolitmi, prispením veľkej časti politického spektra, ba dokonca historikov z honosne znejúcej Slovenskej akadémie vied (ktorých jedinou prácou v tomto ústave je spochybňovanie slovenských dejín a osobností) sa nemožno čudovať, že nám tu pod rukami rastie generácia butatótov 21. storočia. Ergo, manipulátori si ich formujú na svoj obraz.

A nech že je po ich. Teda nemáme žiadnu históriu, vladárov, veď to neboli slovenské kniežatá a králi, ale veľkomoravské, a Pribina s Kocelom tiež nie, to boli Nitrančania,

nitrianske kniežatá a neskôr blatnohradské! Žiadni starí Slováci neboli, tak ako neboli starí Maďari, ale v kronikách spomínané turecké kmene, z nich len jediný sa volal Megyer. Teda dobre, žiadni Slováci, ale Slovania sme, to ešte naši analytici nepopreli. Či sme potom potomkovia? Keď oni Moravania, Nitrančania a Blatnohradčania boli Slovanmi? Čo sú Poliaci, Rusi, Česi, Srbi a ďalší? Slovania? Nuž a kto zo Slovanov ma bližšie pomenovanie k základu slova Slovan – ako Slovák či Slovinec? (Slovinci sami seba volajú Slovenec, krajinu Slovenija a nie Slovinsko, ako ich nazývame my). Azda by bolo potrebné občas používať aj zdravý rozum a nielen komplikované vedecké metódy na vyvracanie teórií, keď pravda je viac – menej jasná.

Podceňovanie a historické vykoreňovanie nášho národa však možno aj otočiť – nie je azda úžasné sledovať, kam sa tak neschopný, bezmenný, nehistorický, slabý a hlúpy národ v priebehu storočia posunul? Vyšiel zo svojich zasmradených dreveníc a dobehol, ba i predbehol svojich dovtedajších pánov. Nuž komu je potom hanba, o kom treba písať a spochybňovať jeho mentálne vlohy?

Rozšírenie EÚ na východ (de facto prebratie územného zisku od ZSSR po vyhratej studenej vojne) sa dialo vo viacerých fázach a dodnes nie je ukončené. Nanútenie spoločnej menovej únie a tým aj prijatie meny euro sa realizovalo postupne. Najprv v roku 2007 pohltilo dva a pol miliónové Slovinsko, v roku 2008 nasledovala Malta a polovica ostrova Cyprus. O rok prišiel rad na naše päťmiliónové Slovensko a po krátkej pauze spôsobenej gréckym dobrodružstvom, to už šlo rýchlejšie – Estónsko (2013), Lotyšsko (2014) a Litva (2015). Sústa boli malé, aby lepšie pretrávilo. Tak či onak, v eurozóne sa ocitlo pätnásť miliónov nových duší. Na zhltutie väčšieho sústa, akým by bolo Poľsko či Rumunsko, je to stále málo. Opakuje sa scenár, aký sme tu mali za tatíčkovskej 1. československej

republiky. Z malej Podkarpatskej Rusi spraviť centrum československosti a potom z dvoch strán zovrieť vzpínajúce sa Slovensko a postupne ho počesť (viď dnešnú Moravu a jej obyvateľov, ktorých presvedčajú o rovnakosti medzi českým a moravským). O nič viac ani menej sa nehrá v tejto špinavej globalizačnej EÚ hre. Najprv pohltiť tie najslabšie a najmenšie štáty, čo najviac ich integrovať do pomyselného jadra EÚ a potom pohltiť aj tie o čosi väčšie a napokon i najväčšie enklávy národnej samostatnosti. Mazaním historickej pamäte, dejín a identity ako takej, spolu s dovozom

cudzcincov, si eurokrati z najslabších štátov Európy vytvárajú privátnu piatu kolónu a vykonávateľov tavenia ďalších štátov a národov v kotly zvanom jadro EÚ. Ľahko sa láme utlačená slovenská identita, ťažko sa bude lámať maďarská či poľská. Frau Merkel so svojimi europoskokmi sa však rozhodne nemieni vzdať, aj za cenu, že by ju museli z berlínskeho kancelárstva vypáliť ako onehdy jej niekdajšieho predchodcu.

Slavomír Hromada

DIKTÁTOR SULLA

Záchranca Ríma

Len málo osobností antických dejín je drvivou väčšinou historickej obce tak zhodne odsudzovaných a zavrňovaných ako rímsky vojvodca, politik a diktátor Lucius Cornelius Sulla (138 - 78 pred Kristom), zvaný tiež „Felix“ (Šťastný). Už od dôb antiky je považovaný za najdivokejšieho a najničomnejšieho netvora, vládychtivého pokrytca a zvrhľého pôžitkára, ktorý mal na rukách krv desaťtisícov spoluobčanov. Táto čierna legenda sa traduje naprieč tisícročiami a je preto načase, aby sa na jeho pôsobenie a život začalo nazerať sine ira et studio, teda bez hnevu a zaujatosti.

Sulla pochádzal zo schudobneného, ale prastarého a veľmi váženého aristokratického rodu Corneliovcov. Mal ryšavé vlasy, modré oči a takú bielu pleť, že ho Aténčania nazvali „zamúčená tvár“. Tým sa od svojich stredomorských krajanov odlišoval a bolo by veľmi zaujímavé preskúmať, odkiaľ Corneliovci do Ríma vlastne prišli. V mladosti žil vo veľkej chudobe a spoločnosť mu robili len herci a komedianti, ktorí sa vtedy (veľmi správne) považovali za spodinu spoločnosti. To mu však nebránilo, aby sa uchádzal o úrady, tak ako každý muž z vyšších kruhov tej doby. Bol veľmi vzdelaný, kultivovaného ducha a skvelý rečník. Grécku a latinskú literatúru ovládal lepšie ako ktorýkoľvek jeho rovesník. Jeho hviezdna hodina nastala,

keď sa ako štábny dôstojník pod velením národného hrdinu Gaia Maria zúčastnil vojny s Jugurthom, kráľom Numídie. Tento Afričan pripravil rímskym légiam niekoľko horúcich chvíľ, pokiaľ ho Marius konečne neporazil a Jugurtha bol nútený uchýliť sa k svojmu svokrovi Bokchovi, kráľovi Mauretánie. Bolo to práve zásluhou Sullovoho diplomatického talentu, že Bokchus po dlhých vyjednávaniach nakoniec Jugurthu vydal Rimanom. Po návrate z Numídie sa zúčastnil Spojeneckej vojny (91-88 pred Kristom), čo bol konflikt medzi Rimanmi a ich italskými spojencami (socii), ktorí si takto chceli vybojovať rímske občianstvo. V tejto vojne sa osvedčil ako vynikajúci vojvodca, s ktorým treba do budúcnosti počítať. Zároveň sa úplne oddal

politickej činnosti a vo voľbách získal úrad jedného z prétorov (náčelníkov), čo bola druhá najvýznamnejšia funkcia v Rímskej republike hneď po konzuloch (radných).

Neskôr, v roku 88 pred Kristom, Sulla ako čerstvý päťdesiatnik získal aj konzulát. V tom čase začal v Malej Ázii proti Rimanom vojnu pontský kráľ Mithridatés VI., keď obsadil provincie Ázie, ako aj starobylé kráľovstvá Kappadokiu a Bythíniu, ktoré boli pod ochranou Republiky. Slabé rímske posádky nedokázali čeliť jeho dobre vycvičenému a početnému vojsku, domáce obyvateľstvo ho zasa víťalo ako osloboditeľa spod nenávidenej rímskej nadvlády. Po dobytí provinčnej metropoly Efezu vydal kráľ rozkaz, aby boli na obsadených územiach pobití všetci usadení Rimania a Italikovia a to bez ohľadu na vek a pohlavie. Tejto genocide padlo za obeť asi osemdesiat tisíc ľudí. Guvernéra provincie Aquillia usmrtili tak, že mu do hrdla naliali roztavené zlato. Konzulovi Sullovi preto senát nariadil, aby proti nemu vytiahol na Východ, pomstil ich smrť, vyhnal kráľa a spacificoval vzbúrené kraje. To sa však nepáčilo Mariovi, ktorý chcel túto pamätnú vojnu viesť sám. Jeho spojenec Sulpicius, zvrhľý a naničhodný tribún ľudu, vzbúril preto proti senátu občanov a násilím ho prinútil, aby odňal hlavné velenie Sullovi a dal ho Mariovi. Tu sa pozastavíme. Tento škandál bol súčasťou dlhodobého konfliktu medzi dvoma politickými stranami, ktorých súperenie otriasalo samotnými základmi Republiky. Na jednej strane stáli optimáti („najlepší“), konzervatívna národná strana, ktorej baštou bol senát a na druhej populári („strana ľudu“), ktorých by sme podľa dnešných merítok označili za radikálnu ľavicu, a ktorá mala oporu najmä v ľudových zhromaždeniach a v úrade tribúnov ľudu. Už spomínaný Sulpicius si vydržiaval osobnú stráž zloženú z tritisíc gladiátorov, terorizoval nimi občanov a nazýval ich provokatívne „protisenát.“ Uprostred Fora Romana, hlavného rímskeho námestia a

srdca Republiky, postavil stôl, na ktorom verejne počítal peniaze za štátne úrady, ktoré tam predával. Aj napriek tomu po smrti zanechal dlžobu tri milióny sestercirov. To len na ilustráciu toho, ako demokrati zo „strany ľudu,“ podľa antických aj moderných historikov tej lepšej strany, zaobchádzali so štátom.

Sulla v tom čase víťazne ukončoval Spojeneckú vojnu obliehaním mesta Noly. Proti odňatiu velenia ostro protestoval argumentujúc, že to odporuje duchu Ústavy aj mos maiorum, čiže zvykom predkov, ktorých príklad si Rimania vždy veľmi ctili. Keď nepochodil, uistil sa o vernosti armády a vyrazil na Rím. Bolo to po prvýkrát, čo sa smelý vojvodca rozhodol brániť zákony útokom na hlavné mesto. Prekvapený Rím sa mu poddal bez boja a Sulla pôvodcov rozvratu odsúdil na smrť, teda Maria, Sulpicia a desať ďalších populárov. Tribún bol zabitý na úteku a Mariovi sa po mnohých dobrodružstvách podarilo ujsť do Afriky. Sulla potom urobil niekoľko nápravných opatrení. Sústredil všetku zákonodarnú moc do comitia centuriata (stotinového snemu), v ktorom boli občania rozdelení do vojenských a stavovských jednotiek, čiže stotín (napr. centúrie jazdy, centúrie remeselníkov a robotníkov atď.). Tribúni ľudu nesmeli navrhovať zákony bez predchádzajúceho súhlasu senátu a pre vojenských vyslúžilcov sa mali zakladať osady. Krátko nato usporiadal nové konzulské voľby a to, že si nepočínal ako tyran, dokazuje aj fakt, že miesto druhého konzula vedľa optimáta Gnaea Octavia zaujal z vôle ľudu populár Lucius Cinna. Povinnosť ho však volala na Východ, kde pontský kráľ robil veľké pokroky a preto si vyžiadal od oboch konzulov prísahu, že budú dodržiavať nové zákony a vypravil sa v roku 87 pred Kristom proti Mithridatovi.

Len čo opustil brehy Itálie, Cinna s populárnymi vyprovokoval v Ríme pouličné boje, v ktorých bol napokon porazený a musel utiecť z Mesta.

Na vidieku sa mu však podarilo získať mnoho nespokojencov, niektoré vojenské zbory a hlavne kmeň Samnitov, ktorý bol hlavnou silou stojacou proti Rímu už v Spojeneckej vojne. Pridal sa k nemu aj Marius, ktorý sa vrátil z Afriky a zhromaždil okolo seba v Etrúrii (dnešné Toskánsko) asi päťtisíc utečencov a otrokov. Spojenými silami potom obľahli Rím a senátu neostávalo nič iné, ako im koncom roka 87 otvoriť brány. Vo Večnom meste nastali dni plné hrôzy. Marius nechal svojich ľudí, aby päť dní drancovali v domoch optimátov. Jeho hrdlorezi nielen zabíjali, ale aj znásilňovali ženy a deti zabitých. Sám starý vojvodca chodil po uliciach v sprievode gladiátorov, a komu neodpovedal na pozdrav, toho hneď sťali. Na to sa dal spolu so Cinnom siedmykrát zvoliť za konzula, ale zaťaženy zlými skutkami a oslabený nadmerným pitím v roku 86 pred Kristom konečne zomiera. Kedysi velebený záchranca Vlasti pred barbarskými Kimbrami a Teutónmi a víťaz nad Jugurthom tak odišiel ako preklinaný zúriviec, od ktorého sa z hrôzou odvracali aj mnohí jeho spolustranici.

Jediný ušľachtilý zjav v strane populárov, vojvodca Sertorius, preto hneď po Mariovej smrti napadol so svojimi ľuďmi tábor násilníkov a pobil ich. Cinna potom vládol ďalšie dva roky bez toho, aby si svoj mandát predĺžil voľbami. Takto populári v praxi predvádzali demokraciu, ktorou sa tak často oháňali. Sulla bol na diaľku opäť zbavený majetku aj velenia. Na východ sa s dvoma légiami vypravil vojvodca Flaccus, aby porazil Sullu aj Mithridata. Zatiaľ sa pontský kráľ rozhodol preniesť vojnu do Európy, konkrétne do Grécka. Tamojšie obyvateľstvo sa dalo strhnúť nadšením z nastávajúceho národnooslobodzovacieho zápasu a tak nevyzerala Sullova situácia práve najlepšie. Nemal dosť lodí ani peňazí a z Vlasti mu hrozilo skôr nebezpečenstvo ako pomoc. Po odchode z Itálie pristál v divokom Épeire, čiže na severozápade Grécka. Tu

vraj uprostred hustých lesov narazili jeho vojaci na spiaceho satyra (lesného démona) a dovliekli ho pred Sullu. Vojvodca kládol tej nadprirodzenej bytosti otázky v rozličných jazykoch a nárečiach, ale satyr nevedel dať nijakú odpoveď, iba sa ohľadával divým hlasom, v ktorom sa miešalo konské erdzanie a kozí mekot. Za krátky čas ovládol väčšinu krajiny a jeho légie sa čoskoro utáborili pred hradbami Atén. Tam vládol kráľov zmocnenec Aristión, ktorý sa nemienil vzdať. V meste však vypukol čoskoro hlad a tak sa vyslanci aténskej radnice (Búleutherion) vybrali za Sullom vyjednávať. Namiesto mierových návrhov mu však začali rozprávať o slávnej minulosti mesta, na čo ich vojvodca drsne prerušil: „Prišiel som do Athén potlačiť vzburu, nie počúvať prednášky!“ Keď radní potom prosili Aristióna aby sa vzdal, zahnal ich strelbou z luku. Sulla zahájil posledný útok a legionárom sa podaril prielom v hradbách v štvrti Kerameikos. Vojaci rozzúrení náročným obliehaním potom spôsobili v uliciach veľké krviprelievania. Sulla ho napokon musel zastaviť osobne, pretože legionári by mesto úplne vyľudnili. Aj tu však sarkasticky poznamenal, že tak urobil preto, aby si uctil veľkých predkov Aténčanov a nie ich nehodných potomkov.

Mithridatov vojvodca Archelaos sa Sullovi postavil pri meste Chaironeia, ale utrpel zdrvivú porážku (r. 86 pred Kristom). Aziatov vraj padlo 110 000, ďalších desaťtisíc nechal Sulla ujsť, pretože nemal dosť mužov, aby ich držal v zajatí. Keď sa o tom dozvedel Flaccus, ktorý mal Sullu stíhať, ušiel do Macedónie. Ďalší kráľov vojvodca - Dorylaos, podľa Sullovi v tom istom roku pri Orchomene. Po tomto víťazstve prestala armáda pontského kráľa existovať. Ešte o dvesto rokov neskôr na tých strašidelných miestach z močiarov vytŕčali zbrane a kosti padlých mužov z východu. Samotný Sulla pritom stratil v oboch bitkách len niekoľko sto vojakov, čo môžeme považovať za jasný dôkaz jeho vojenského umenia. Takto vojvodca

brutálne potrestal Grékov za ich hlúpe sny o zlomení rímskej moci pomocou barbarského vládcu. Sulla sa potom v r. 85 pred Kristom osobne stretol s kráľom na jednaniach v Dardane a predložil mu veľmi mierne mierové podmienky, pozostávajúce najmä z finančnej náhrady, ktoré prekvapený Mithridatés veľmi rád prijal. Účastníkov vražd z roku 88 však postihli prísne tresty a vzbúrené mestá museli zaplatiť vysoké pokuty. Vojvodca po skončení kampane na východe od senátu žiadal, aby sa členovia strany optimátov, z ktorých sa mnoho uchýlilo do jeho tábora, mohli vrátiť späť do vlasti. Chcel tiež aby im bol navrátený majetok a pôvodcovia násilia za hrôzovlády Maria boli potrestaní. Znova teda predniesol svojim protivníkom mierne podmienky, hoci historik Plútarchos o ňom zaujate a nepravdivo píše, že hnev a vášeň diktovali všetky jeho činy. Šialený Cinna ich však odmietol prijať a vyrazil proti Sullovi, kým nebol vlastnými vojakmi v Ancone zavraždený. Aj potom však

populári robili dôkladné vojenské prípravy v celej Itálii.

Sulla preto ďalší rok pripravoval v Grécku svoje vojsko na oslobodenie Vlasti a pomáhal si pritom aj konfiškáciou chrámových pokladní Epidauru, Olympie a Delf, pričom bohom sľúbil, že vráti viac, ako zobral. Za týmto účelom vyslal do slávnej Apolónovej veštiarne v Delfách istého Kafida z kmeňa Fókov, ktorí okolie tejto celogréckej svätyne oddávna obývali. Kafis sa však neodvážil vzťahnuť ruku na majetok boha. Amfiktióni (správcovia svätyne) ho prosili, nech si len poklady vezme, pretože tak chceli zabrániť Sullovej návšteve. V tom v útrobach prázdneho chrámu zaznela hra na citare. Vydesený Kafis napísal o tomto mysterióznom zážitku Sullovi, aby ho tiež postrašil. Ten mu však duchapľne odpovedal: „Už by si mohol vedieť, že keď boh hrá, je to známkou jeho spokojnosti a že nám od srdca dáva tieto poklady.“ Po dôkladných prípravách pristál vojvodca na jar

r. 83 pred Kristom s tisíšťsto loďami a 40 000 mužmi na pôde Itálie. Pochodoval bez odporu Apúliu a v Kampánii pri hore Tifate a u Teana rozdrvil sily populárov. Napokon im poslednú ranu uštedril pri samotnom Ríme v bitke pred Collinskou bránou, po ktorej spáchal samovraždu aj nový vodca populárov, dvadsaťročný syn mŕtveho konzula, Marius mladší. Sulla si uvedomil, že Republika zostane v ohrození, pokiaľ nebude strana populárov úplne vyhladená. Preto hneď po bitke nechal štyritisíc zajatcov (väčšinou Samnitov) na Martovom poli pozabíjať, zatiaľ čo prednášal víťaznú reč v senáte zasadaajúcom v blízkom chráme bohyně vojny Bellony. Ďalšie boje už neboli také prudké. Sullovi vojvodcovia dobili posledné bašty populárov v Itálii (Nola, a Volaterrae) ako aj všetky provincie až na Hispániu, ktorú opanoval už spomínaný Sertorius.

Potom slávil skvelý triumf a ľud ho nazval „miláčikom šťastený“, pretože sa zdalo byť neuveriteľné, ako mu vyšlo všetko, do čoho sa pustil.

Sulla, ktorý sa tak stal pánom Ríma a ríše, si dal v roku 82 pred Kristom zvláštnym zákonom prepožičať na dobu neurčitú titul diktátora na úpravu štátu, dictator reipublicae constituendae. Mariovcí zakúsili krutú pomstu za masacre a násilnosti, ktorých sa dopustili. Diktátor nechal na Fore Romane vyvesiť zoznamy „proskribovaných“, teda nepriateľov štátu, ktorí prepadli smrti. Po celej Itálii začalo prenasledovanie rozvratníkov a iba v Ríme mu padlo za obeť 90 senátorov a 2600 rytierov. Majetok nepriateľov Vlasti bol skonfiškovaný a 10 000 otrokov, ktorí boli v ich vlastníctve, prepustených na slobodu. Večne sa búriace Samnium bolo spustošené obzvlášť dôkladne. Na zabraných pozemkoch potom diktátor usadil asi 150 000 svojich veteránov. Týmto krokom výrazne prispel k romanizácii Itálie a tým k vytvoreniu etnickej jednoty poloostrova a kreovaniu nového národného povedomia. Zároveň vyvíjal horlivú zákonodarnú činnosť,

aby otrásené štátne teleso postavil opäť na nohy a znemožnil prevraty, ktoré priviedli ríšu na pokraj zániku. Za týmto účelom posilnil najmä moc senátu, prastarej rady starších, ktorý sa skladal z bývalých vysokých štátnych úradníkov a úspešných vojvodcov. Aby nemohli tribúni ľudu znovu podnecovať štátne prevraty, zakázal držiteľom tohto úradu kandidovať na iné posty v štátnej správe. Považujeme za ďalší dôkaz Sullovej miernosti, že tento škodlivý úrad vôbec zachoval. Keď zaviedol v Ríme opäť poriadok, zložil svoju moc v roku 79 pred Kristom do rúk ľudu. Potom žil v súkromí a zaoberal sa spisovaním svojich Pamätí v gréckom jazyku. Často chodil po Ríme pešo bez ochranky a dával tak možnosť hociktorému občanovi, aby ho napadol. Netreba azda dodávať, že k tomu nikdy nedošlo, čo jasne dokazuje, že svojimi krajanmi nebol považovaný za takého netvora, ako je tomu dnes. O rok nato náhle zomrel, pravdepodobne na rakovinu kože. Keď sa to dozvedeli demokrati, chceli prekaziť jeho pohreb. Rozohnal ich diktátorov pobočník Gnaeus Pompeius, ktorý sa neskôr stal jedným z najväčších vojvodcov v rímskych dejinách. Ten nechal svojmu patrónovi na hrobku vyryť nápis, ktorý si záchranca Ríma sám pred smrťou zložil: „Nikto toľko neuškodil svojim nepriateľom a neprospeš svojim priateľom ako Sulla.“

Starovekí dejepisci (najmä Plútarchos a Suetonius) pripisujú Sullovi iba zlé vlastnosti a tí moderní ich v tom zväčša nasledujú. Výnimkami sú najmä najväčší odborník 19-teho storočia na rímske dejiny - Teodor Mommsen, ktorý bol diktátorom doslova fascinovaný a stredoveký filozof Niccolò Machiavelli, ktorý vo svojom veľkom diele Vladár použil Sullu ako príklad pre ideálne vlastnosti vládcu. Toto sú však asi jediné svetlé výnimky. Prítom napr. Július Caesar, ktorý tiež viedol légie na Rím, alebo prvý cisár Octavianus Augustus, hoci ten rovnako ako Sulla po ovládnutí Ríma zaviedol proskripcie,

nie sú tak negatívne hodnotený. Plútarchos sa dokonca znižuje k tomu, že pripisuje Sullovi celoživotný homosexuálny pomer s hercom Metrobiom. Toto bola bežná prax u antických autorov, podľa ktorej ak chceli niekoho očieriť, obvinili ho z pedofílie, alebo práve z „neprirodzeného obcovania.“ Metrobius je však v prameňoch označovaný ako „blázon“, takže Sullovým milencom sotva mohol byť. Pravdepodobnejšie skôr je, že sa priatelil, alebo že sa dokonca staral o malého Sullu, kým ten ešte žil v zúfalej chudobe a neskôr si ho jeho chránenec vzal k sebe. A keď začal mentálne upadať, ochraňoval ho pred spoločnosťou, ktorá sa k duševne chorým správala obzvlášť kruto. Navyše bol Sulla päťkrát ženatý, nenásytný sukníčkár, ktorý aj vo vysokom veku vyhľadával spoločnosť herečiek, speváčok a iných celebritiek z okraja spoločnosti, takže o jeho zdravej sexuálnej orientácii (aj keď nie zdravom sexuálnom apatite) nemôže byť pochyb.

Prečo je teda mimoriadne talentovaný, vzdelaný a odvážny politik a úspešný vojvodca akým Sulla nepochybne bol, tak negatívne hodnotený? Črtá sa len jediná logická odpoveď: Sulla totiž bojoval proti „demokratom“ a to sa mu dodnes nemôže odpustiť. Aj napriek tomu, že bol presvedčeným republikánom, ktorý na rozdiel od Caesara nemal monarchistické chůtky a len čo vykonal vo funkcii diktátora nevyhnutné nápravné opatrenia v prospech štátu, obnovil predchádzajúce ústavné zriadenie. Nepomáha mu ani to, že demokrati zo strany populárov by po svojom víťazstve štát postupne vnútorne rozložili a Rímska ríša by tak pravdepodobne zanikla ešte pred narodením Krista. Bojoval proti demokracii a to dokonca proti jej starovekej ľavicovej verzii, čo bohate stačí na to, aby bol naveky, a hlavne dnes, považovaný za beštii. O tom, že táto povest' je nezaslúžená, svedčí aj jedna epizóda, ktorá sa odohrala počas dobývania Grécka. Keď sa raz Sulla prechádzal po pláži, priniesli mu

niekoľkí rybári kôš plný rýb. Vojvodca sa ich spýtal, odkiaľ pochádzajú. Keď mu povedali, že z Alejí, nahlas sa tomu začudoval, pretože to mesto krátko predtým zničil a nemyslel si, že by niekto z jeho buričských obyvateľov mohol zostať nažive. Len čo rybári zbadali Sullovo prekvapenie, začali sa triasť od strachu. Ten sa však len usmial a povedal im: „Môžete ísť, všetko je v poriadku. Váš dar je pekný.“ Navyše mal dobre vyvinutý zmysel pre humor, čo sa o ostatných „veľkých hráčoch“ jeho doby povedať nedá. Keď mu jeden neveľmi nadaný básnik poslal chválospev na jeho osobu, rozkázal mu vyplatiť vysokú odmenu - s podmienkou, že už nikdy nebude písať básne. Toľko teda o mužovi, ktorý sa vraj vždy nechával unášať hnevom a vášňou a bol považovaný za z polovice leva a z druhej polovice za líšku. Taký bol životný osud a skutky „miláčika šťastený.“ Nazerajme teda s väčším porozumením na Lucia Cornelia Sullu, pretože neváhal zatočiť aj s toľko velebenou „vládou ľudu,“ keď bola záchrana Vlasti najvyšším zákonom!

Miroslav Kuna

ZDROJE:

- HÝBL, František, Dějiny starého věku II. Praha: Vesmír, 1925
 VARNALIS, Kostas, Tíene rímskeho impéria. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1964
 SALLUSTIUS, Crispus Gaius, Catilinovo sprisahanie, Vojna s Jugurthom. Bratislava: TATRAN, 1973
 PARANDOWSKI, Jan, Mytológia. Bratislava: TATRAN, 1980
 ZAMAROVSKÝ, Vojtech, Dejiny písané Rímom. Bratislava: PERFEKT, 2002
 ZAMAROVSKÝ, Vojtech, Grécky zázrak. Bratislava: PERFEKT, 2002

RYTIER OBLOHY

O živote a smrti letca Jozefa Kissa

27. mája 1918 zostávalo do konca Prvej svetovej vojny ešte niekoľko mesiacov. Ľudia si zvykli na pohreby vojakov. V prífrontovom pásme, akým bolo Južné Tirolsko to bol síce smutný, ale bežný jav. Aj v ten deň popoludní smeroval na cintorín v juhotirolskom Pergine smútočný sprievod. Aj tento vyprevádzal na poslednú cestu vojaka rakúsko-uhorskej armády. Priebeh sprievodu však nabral neočakávaný priebeh, keď sa z čista jasna ozval rachot leteckých motorov. Vo vzduchu sa objavili lietadlá s nepriateľskými výsostnými znakmi. Ľudia sa v chaose rozpáchli, rýchlo a zúfalo hľadali úkryt. Na ich veľké prekvapenie sa neozvala strelba ani výbuchy. Lietadlá len zakrúžili a na zem padol len akýsi balík. Kým sa ľudia spamätali, hukot ich motorov tíchol v diaľke. Všetci sa ešte niekoľko minút krčili v úkrytoch a čakali, či záhadný balík nevybuchne. Až potom sa osmelili a otvorili ho. Vo vnútri našli smútočný veniec, na stuhách ktorého bolo v taliančine, francúzštine a angličtine napísané: „Posledná pocta nášmu odvážnemu nepriateľovi.“ Následne skončil na hrobe mŕtveho vojaka.

Takto prebiehal pohreb bratislavského rodáka a stíhacieho pilota Jozefa Kissa, ktorý bol leteckým esom rakúsko-uhorského letectva. Odvážny rytier oblohy sa narodil 26. januára 1896 v zmiešanej slovensko-maďarskej rodine. Pochádzal z chudobnejších pomerov, čo sa okrem iného prejavilo aj v tom, že mladý Jozef neukončil stredoškolské vzdelanie a poznačilo to aj jeho vojenskú kariéru. Od mladého veku sa zaujímal o lietadlá, ktoré boli v tom období technickou novinkou. Aj

do jeho života, podobne ako do života jeho rovesníkov, vtrhla svetová vojna. Hneď na začiatku, v lete 1914, dobrovoľne narukoval k 72. pešiemu pluku, z ktorým odišiel na Ruský front. Už v prvých mesiacoch vojny bol vážne zranený výbuchom granátu. Počas liečenia v lazarete si podal žiadosť o začlenenie do rakúsko-uhorského letectva a po úspešne absolvovanom výcviku v Parndorfe a Viedenskom Novom Meste, sa na jar 1916 dostáva ako stíhací pilot na taliansky front.

Služba letcov rakúsko-uhorskej armády bola podobná ako služba ich kolegov z iných armád. Boli považovaní za elitu a ušetrili ich pobytu v zákopoch plných špiny a blata. Služba bola však riskantná a o talianskom bojisku, kde sa bojovalo v drsnom horskom teréne, to platilo dvojnásobne. Náročné poveternostné podmienky a nevyspytateľné počasie robili z každého letu riskantnú záležitosť. Možnosť núdzovo pristáť takmer neexistovala. Horské údolia boli sotva dvesto metrov široké a husto zalesnené. Náhorné plošiny vo vápencových vrchoch neboli, takže ostávala jediná možnosť; doplachtiť do vzdialených širších dolín. Všetko navyše sťažovala náhle a nečakane sa objavujúca hmla prinášajúca riziko ťažkej havárie do príkreho útesu. Prepad lietadla o 150 metrov nebol ničím výnimočným. Vzhľadom na to, že vtedajšie lietadlá boli krehké dvojplôšníky z dreva, plátna a drôtu a motory mali ďaleko k spoľahlivosti tých dnešných, nebola to vôbec ľahká služba.

Jozef Kiss sa do bojov zapojil na lietadlách typu Hansa-Brandenburg C.I., Hansa-Brandenburg D.I., Albatros D.III Oeffag a Phonix D. IIa. Spočiatku plnil prieskumné a bombardovacie úlohy, neskôr sa zapojil do vzdušných súbojov, pri ktorých rakúsko-uhorskí letci väčšinou čelili nepriateľskej presile. Počas trvania jeho kariéry letca dosiahol devätnásť víťazstiev a patrili k popredným leteckým esám monarchie. V duchu rytierstva typického pre letcov všetkých bojujúcich krajín sa snažil šetriť životy nepriateľských pilotov. Paľbou a manévrovaním sa snažil prinútiť ich núdzovo pristáť, pokiaľ to bolo možné. Väčšinou zostal nažive aspoň jeden člen osádky nepriateľského stroja, ktorý sa musel skloniť pred jeho umením bojového pilota. Aj vďaka tomuto prístupu získal Jozef Kiss na oboch stranách frontu povesť gentlemana a po skončení vojny o ňom vyšlo v talianskej tlačí niekoľko priaznivo ladených článkov.

Na jeseň 1917 začal Jozef Kiss bojovať v

elitnej stíhacej letke Flik 55J, známej ako Cisárska letka, pod velením jeho rodáka kapitána Jozefa von Maiera. Spolu s ním a s ďalším ostrieľaným pilotom Júliusom Arigim z Dečína, dosiahli viacero úspechov v boji. Napriek tomu, že bol Jozef Kiss leteckým esom, zostal poddôstojníkom. Neustálym žiadostiam jeho nadriadeného, aby mu bola udelená dôstojnícka hodnosť, odolával. Stavovské rozdiely v rakúsko-uhorskej armáde a jeho nedostatočné vzdelanie tomu bránilo, čo sa neraz veľmi trpkou prejavilo. V januári 1918 bol s priestrelom brucha prinútený núdzovo pristáť. Ako poddôstojníka ho previezli do lazaretu medzi radových vojakov, kde takmer vykrvácal. Menej nebezpečná, ale o to trápnejšia bola príhoda z hotela v Innsbrucku. Jozefa Kissa pozval náčelník generálneho štábu rakúsko-uhorskej armády Franz Conrad von Hotzendorf do dôstojníckej kaviarne. Dôstojníci s pobúrením hľadali na poddôstojníka s množstvom vyznamenaní, ktorý sa opovážil vstúpiť do ich lokálu. Výsledkom bolo zatknutie pilota. Kým sa celá vec nevysvetlila, trávil čas vo väzení.

Osud Jozefa Kissa sa naplnil 24. mája 1918 v súboji s britskými letcami. S najväčšou pravdepodobnosťou ho zostrelil kanadský pilot, držiteľ Viktóriinho kríža, kapitán Viliam Barker. Jeho lietadlo sa zrútilo do zalesneného terénu a okamžite sa ocitlo v plameňoch. Vojaci, ktorí hľadali miesto havárie, ho už nemohli zachrániť. Je paradoxné, že sa tak stalo v deň, kedy na Benátskom námestí v Ríme odovzdával taliansky ministerský predseda Vittorio Orlando Milanovi Rastislavovi Štefánikovi bojovú zástavu československých légii. Na druhý deň sa dostalo nebohému pilotovi pocty, ktorá mu bola počas života odopieraná. Cisár Karol I. ho posmrtné povýšil na dôstojníka in memoriam. V celej rakúsko-uhorskej armáde sa počas vojny vyskytli len dva takéto prípady. Jozefa Kissa pochovali o tri dni ako poručíka v zálohe, za všetkých vojenských počt od spolubojovníkov

a ako bolo spomenuté v úvode, aj zo strany nepriateľa.

Keď sa o smrti úspešného pilota dozvedeli jeho rodáci, okamžite zorganizovali zbierku na prevezenie jeho ostatkov do rodného mesta. Prispeli rodáci, spolubojovníci, rôzne organizácie a školy. Za týmto účelom sa konali koncerty, divadelné a filmové predstavenia. Všetky tieto snahy však zmaril koniec vojny, zánik monarchie a z toho vyplývajúci chaos. Po konsolidácii pomerov bolo pripomínanie si hrdinov armády niekdajšieho mocnárstva

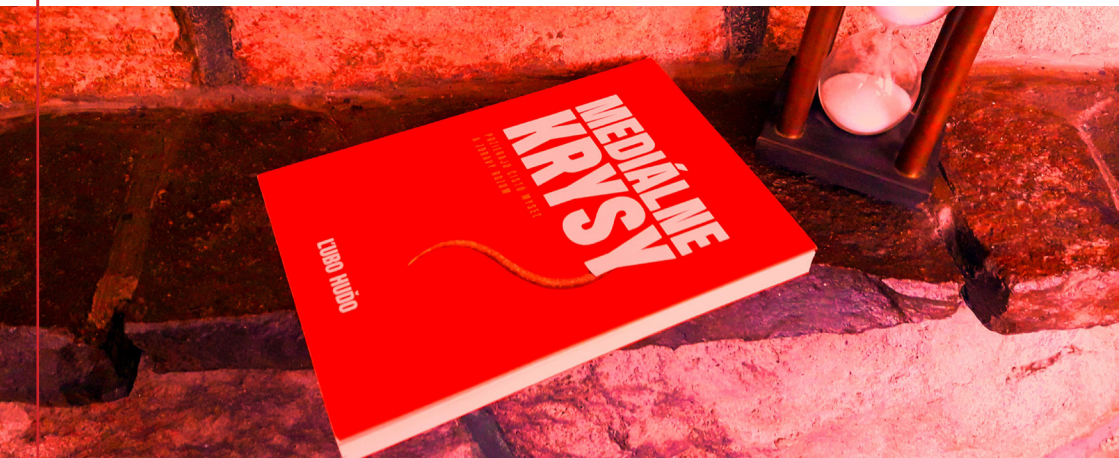
nepopulárne. Jozef Kiss teda ostal aj naďalej pochovaný v juhotirolskom Pergine, ktoré po skončení vojny pripadlo Taliansku. O miesto jeho posledného odpočinku sa starala jeho snúbenica, ktorá mu ostala verná aj po smrti a jej príbuzní. Aj dnes, sto rokov od jeho hrdinskej smrti ostáva letec, ktorý sa devätnástimi zostrelmi stal piatym najúspešnejším letcom rakúsko-uhorskej armády, pochovaný v cudzine.

Roman Škorňa

roman.skorna@reconquista.sk

MEDIÁLNE KRYSY

Ľubo Hudô, EZEN, 2018, 136 strán

„V spoločnosti ľudí sa na vás nalepia postrehy, slová, reakcie a činy iných, aj keď si to neprípúšťate a tvárite sa, že vašu čistú myseľ a zdravý rozum nemôže nikto a nič ohroziť, ovládnuť, pôsobiť na ne alebo aspoň vniesť tieň určitých pochybností. Môžete byť o tom presvedčení a bez toho, či si to uvedomujete alebo nie, aj tak ste permanentne vystavení útoku na spôsob vášho uvažovania a rozhodovania sa.“

Hneď v úvode Ľubo Hudô štipľavým slovníkom búra mýtus, vznášajúci sa nad slobodou myslenia ako veľký čierny mrak. V svojich publikáciách zvyčajne pranieruje pálčivé (často zbytočne gýčovo nazývané kontroverzné) témy a odkrýva nelichotivé súvislosti. V mediálnej oblasti zbehlý a skúsený autor tentokrát nešiel po tému ďaleko. Bolo len otázkou času, kedy paľbu svojej povestnej kritiky po predošliých náznakoch plnou silou namieri do vlastných – mediálnych radov. Možno sa potreboval definitívne vyrovnáť s rozchodom s mediálnymi krysami (ako ich hanlivo nazýva), ktorý v jeho živote iste zanechal jazvu, ale dôvodov v jednotlivých kapitolách sa nachádza hneď niekoľko. Neváha polemizovať o tom, že drvivá informačná presila hlavného prúdu (postavená

na štedrom ekonomickom zabezpečení) je markantná predovšetkým enormnou snahou ovplyvňovať myslenie ľudí. Zároveň správne postrehol koreláciu medzi silou mainstreamových masmédií a ochotou ľudí o ich monopole na pravdu pochybovať. Nepochybuje o tom, že k cieľnému šíreniu skreslených informácií dochádza z oboch strán. Poukazuje však na disproporciu v informovaní o vedení tzv. hybridnej vojny napr. medzi Ruskom a USA. To ide ruka v ruku s drakonickým nafukovaním problematiky extrémizmu v krajine, ktorá dobrovoľne systematicky rozložila silové a bezpečnostné zložky do štádia, kedy sa o obranyschopnosti už prakticky nedá čo i len polemizovať. Zamyslenie nad terminológiou obľúbenou medzi lovcami konšpirátorov vyznieva

zaujímavo. Podľa všetkého nejde len o „vyhriate miestečka“ a uspokojenie nenásytného ega. Nie je jediný, kto má pocit, že dôveryhodnosť médií zrazu začína byť meritom záujmu čitateľov a preto si kladie otázku: „Doteraz bola v médiách len a len pravda a až teraz začína urputný zápas o objektivitu, serióznosť a zodpovednosť v informovaní verejnosti?“ Nečudo, veď spontánnych semiprofesionálnych iniciatív (s pomerne jasným pozadím) odhaľujúcich konšpiračné weby, hoaxy a fake news, vyrástlo v poslednej dobe ako húb po daždi. A čo na to konzument? Lenivosť a apatia spôsobujú, že odovzdane naslúchame doktríne a nenamáhamo sa vytvoriť si vlastný názor a životnú filozofiu. Ani izolácia nič nerieši. Vedie len k intolerancii, verbálnemu i fyzickému násiliu. Jedinci dlhodobo izolovaní v homogénnej názorovej skupine, stratia ochotu diskutovať o odlišných názoroch, vytvárajú si predsudky, a navyše nie sú ochotní pripustiť diskusiu o spochybňovaní vlastných názorov.

Pomerne široký priestor dostalo načrtnutie fungovania mediálnych domov, výchova k servilnosti už od útleho veku a tiež analýzy a prieskumy zamerané na dôveryhodnosť alternatívnych médií. Výsledky z nich vyplývajúce (stúpajúca tendencia) dostatočne vysvetľujú štvavú kampaň zameranú na diskvalifikáciu akéhokoľvek média nespádajúceho do portfólia nadnárodných korporácií. Dôvod? Parafrázujúc v istých kruhoch veľmi populárne tvrdenie, že „s fašistami sa nediskutuje“, konšpirátorom je „každý, kto nepatrí medzi nás“. A vôbec nezáleží na tom kto, za akých okolností a prečo toto „vyznamenanie“ niekomu udelil. Máte právo mlčať, lebo všetko čo povieť bude použité proti vám.

Zaujímavé je tiež konštatovanie, že sa každý daňový poplatník skladá na monitorovanie a blokovanie alternatívnych médií a propagandy. Môže byť totiž krajne nežiaduce,

ak si pod týmto slovným spojením niekto predstaví okliešťovanie slobôd garantovaných Ústavou, či Deklaráciou ľudských práv. Tretí sektor (levitujúci vďaka čírejšej láske božej) je každopádne pripravený rýchlo vyviešť každého z omylu tými (jedinými) správnymi postojmi. Vytvoril na to účinnú sieť psychológov, pedagógov, bezpečnostných analytikov a žurnalistov, ktorým pomáha armáda im podobných užitočných ... Ďalej to už žiaľ poznáte.

K obsahu knižočky tradičného rozsahu (cca 150 strán) by som rád dodal, že v nej nájdete aj iné, nemenej zaujímavé postrehy, ako napríklad taktiku selektívnej diskreditácie oponenta jeho minulosťou, či absolútnu absenciu sebareflexie u novinárov, ktorí sú spoluzodpovední za eskaláciu a vojenské riešenia konfliktov. Šírením propagandy, ktorú si „nedopatrením“ zabudli overiť, totiž vmanipulovali verejnú mienku do stavu, kedy nevolení zástupcovia transatlantických štruktúr dostali na špinavé praktiky od verejnosti zelenú (napr. V Juhoslávii, Iraku, či Lýbii).

Predošlý titul Európa v islamskej rakve bol pre mňa ďaleko najčítavejší, plný voľne dostupných faktov, ktoré podporujú tézy načrtnuté autorom. Mediálne krysy sú naopak návratom k charakteristickému rukopisu Ľuba Hud'a. Na môj vkus vie byť miestami možno až príliš nekonkrétny. Zložité súvetia pôsobia niekedy ťažkopádne a text akoby strácal spád. V obsahu však nájdete desiatky citácií autorov, ktorí sa touto problematikou zaberajú a v niektorých prípadoch prichádzajú s naozaj hodnotnými poznatkami. V slovenčine navyše ide o „povinné čítanie“, ktoré je možné najtreffejšie chápať ako úvod do problematiky. Tvorba názoru je proces, v ktorom kritické myslenie jedinca zohráva významnú úlohu. A na to žiadny manuál neexistuje.

Jozef Benedikovič

jozef.benedikovic@reconquista.sk

MARDUK - VICTORIA

Century media, 2018, Švédsko, 33:02 min.

Marduk? Áno! Hneď objasním prečo. Ak vám neunikol rozruch, ktorý vďaka provokatívnemu imidžu švédskej blackmetalovej ikony pravidelne rozpútavajú ľavicový liberáli, tak ste na správnej stopke. Hodme im teda rukavicu a dajme im ochutnať ich vlastnej medicíny.

Obvyklá porcia prudko výbušného zvukového materiálu strážcom politickej korektnosti opäť zdvihne žľč. Panuje totiž akési zvrátené presvedčenie o správnom umeleckom uchopení témy. Umelecká sloboda je veľmi elastický pojem. Dovoľávajú sa jej pre zvrátených exhibicionistov (rozumej divadelníci), Kalmusa s Lorencom, alebo Pussy Riot, no upierajú ju iným. Podľa subjektívneho presvedčenia? Ďakujem, neprosím. Promotéri koncertov Marduku idú vždy do rizika, že sa nájde samozvaný hrdina s tŕňom v oku. Podobné obvinenia na adresu kapely prichádzajú pravidelne, ale mozog kapely Morgan „Steinmeyer“ Håkansson, si z toho už dávno ťažkú hlavu nerobí. Počas kariéry zažil dosť personálnych rošád, podrazov a intríg, z ktorých však ani jedna ho nedokázala zastaviť. Len si spomeňte na legendárny album Panzer Division Marduk a následnú lavínu kritiky. Preto dnes švédka legenda nezní o nič menej agresívne,

brutálne a militantne, ako kedysi. Prekvapuje priezračný zvuk, ktorý bojovej atmosfére piesní June 44, Tiger 1, Narva, Equestrian Blood, alebo titulnej Victoria, nijako zvlášť neuškodil. Bez guľometných „klepačiek“ by soundtrack k paľbe delostrelectva či útoku tigrov znel bezzubo, ale tempo skladby menia častejšie ako obvykle. Zo strún sa valia roje krvilačných celoplášťových včeličiek a hlas Mortuusa to je snáď kráter sopky chrliaci lávu. Kto tvorbu kapely pozná, možno si všimol, že nevyváženosť je zlovyk, ktorého sa Marduk nevedia zbaviť. Na lepší prímer to nateraz stačí, no kupovať tri skladby za cenu celého albumu? To je príliš veľký luxus. Koľko je pravdy na ideologickom pozadí kapely si netrúfam hodnotiť a o to mi vlastne ani nešlo. Chcel som dať priestor kapele, ktorá sa snaží vnímať skutočné historické udalosti podobne ak my v Reconquiste, aj z iných uhlov pohľadu, než je oficiálne zaužívané.

Jozef Benedikovič

jozef.benedikovic@reconquista.sk

TUNTEMATON SOTILAS – NEZNÁMY VOJAK

Fínsko, 2017, 180 min

História si nepamätá veľa udalostí opradených aurou hrdinného vlastenectva a zároveň vnímaných bez prehnaných predsudkov. Na heroickú obranu pred sovietskymi okupantmi, ale Fini môžu byť právom hrdí. Revolucionári v národe roľníkov, lovcov a rybárov nenašli toľko živnej pôdy ako u nás, preto si vylámali zuby. Väinö Linna, autor slávnej predlohy k filmu, udalosti popisuje tak, ako ich zažil na vlastnej koži. Prečo filmári opäť siahli po jeho príbehu, veľmi rýchlo pochopíte sami. Trojhodinový veľkofilm režiséra Aku Louhimiesaja dokonalou reklamou umenia a vnímania sveta národom krajiny tisícich jazier.

Ich nátura, kultúra a príroda (a hudba samozrejme) sú impozantné, preto bolo len otázkou času, kedy medzi povinnosťami nájdem odvahu a čas na poriadne sústo krvi a akcie, aby som si doplnil mozaiku. Prvotný zážitok bol silný. Človek si ale určité veci v hlave musí vedieť nechať uležať. Ten vzácny pocit spokojnosti, ktorý vo mne film zanechal, však nevyprchal dodnes. Viem, budem sa opakovať, ale je veľmi pravdepodobné, že aj keby Oskarmi ovenčení holýúdsky režiséri mali neobmedzený rozpočet a desať životov ako čierna mačka, autenticite európskej (možno konkrétnejšie severskej) kinematografie by sa ani nepriblížili. Pred pár týždňami sa po Strednej Európe v sprievode domorodcov potuloval jeden svojho času

pomerne známy Kanadčan, ktorý trefne uhádol v čom je pes zakopaný. Pre neho je všetko staršie ako sto rokov živá história, o ktorej on iba čítal a konečne mohol aj vidieť na vlastné oči. Nedajte si to vziať.

Z tej krvi a akcie namiešal striktnie fínsky štáb lahôdku pre každého videogurmána. Šikovný šéfkuchár vie nielen dobre uvariť a dochutiť, ale aj pridať niečo originálne. Dôležitých postáv je vo filme hneď niekoľko a každá si žije svojim životom. Nie sú si príliš podobné, ale osud to chcel tak, že zdieľajú spoločný zákop, zavšivenú uniformu, poslednú muníciu i okamihy svojho života. Keď má byť niečo vtipné, nerekujú sa len vojaci vo filme, ale aj vy. Keď niekomu „skočí guľka do úsmevu“, smiech vás prejde. Vo filme dostal nepriateľ

vlastne zanedbateľný priestor. Rozhodnutie odvážne, ale účinné. Sebareflexia a odstup totiž nemusia trčať niekde v kúte, ale pekne od podlahy nastavujú zrkadlo všetkému negatívne, čo vojna so sebou prináša. Raz si hore, inokedy dole. Eero Aho dal úlohe svojrázneho veterána Zimnej vojny Rokka, dušu a hĺbku. Romantické predstavy o vojne sú zvyčajne na míle vzdialené skutočnosti. Pri pohľade do zničenej tváre obyčajného vojaka v jeho podaní miestami pochopíte, čo všetko siahnutie si na dno posledných síl vlastne obnáša. Ako film plynie, ubúdajú postavy. Nikto nie je nesmrteľný a imúnny voči šrapnelom a projektilom, voči láske, strachu a priateľstvu. Ale nie je tragédia vojny práve

takáto farbistá a bohatá na (ne)uveriteľné príbehy?

V bahne karelských močiarov, medzi čučoriedm a zakrsľými brezami, spočívajú osudy známych i neznámych hrdinov. Aká tajomná sila dokázala primäť malý národ k heroickej obrane? Čo prinútilo celú generáciu obyčajných roľníkov chopiť sa zbrane a postaviť takej drvivej materiálnej i ľudskej presile? Aký hlboký museli mať zmysel pre sebaobetovanie sa? Ak zodpovieme tieto otázky, možno pre Európu vykreslíme iskierku nádeje na lepšiu budúcnosť pre naše deti.

Jozef Benedikovič
 jozef.benedikovic@reconquista.sk

KALENDÁRIUM (2) / ÚVODNÍK (3) / MACEDÓNSKO - NEISTÁ BUD-
ÚCNOSŤ (4) / PRAVDA, LÁSKA, LOŽ A MANIPULÁCIA (ROZHOVOR S Ľ.
HUĐOM) (10) / OUTSOURCING VOJNY (15) / AKO Z MÁLA VYŤAŽIŤ
VEĽA (19) / DIKTÁTOR SULLA (22) / RYTIER OBLOHY (28) / MEDIÁLNE
KRYSY (31) / MARDUK - VICTORIA (33) / TUNTEMATON SOTILAS —
NEZNÁMY VOJAK (34)

redakcia@reconquista.sk
www.reconquista.sk